

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Jula

جولا

إِقَامَةُ الْبَرَاهِينِ عَلَى حُكْمِ مَنْ اسْتَعَاثَ بِغَيْرِ اللَّهِ

Alla te dɔɔnin dɔɔnin,
daliluw be min kɔɔɔɔ, mɔgo
min be demɛ pini Alla kɔfe
mɔgo were fe, o hukumu la

A walafila Lɔnnikelaba bolo
Min ye Abdul Aziz ibn Abdullah ibn Baz ye

إِقَامَةُ الْبَرَاهِينِ عَلَى
حُكْمِ مَنْ اسْتَعَاثَ بِغَيْرِ اللَّهِ

**Alla te dɔɔnin dɔɔnin, daliluw
be min kɔrɔfɔ, mɔgo min be
ɗeme jini Alla kɔfe mɔgo were
fe, o hukumu la**

لِسَمَاحَةِ الشَّيْخِ الْعَلَّامَةِ
عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ
رَحِمَهُ اللَّهُ

A walafila Lɔnnikelaba bolo
Min ye Abdul Aziz ibn Abdullah ibn Baz ye

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Cikan filanan:

**ka demε pini Nabijuma fe, Alla ka nεma ni
kisi b'A ma, o kiti**

Tano be Alla ye, ani nεma ni kisi be Alla ka Ciden kan, ani A ka so mogow ani A ka sohabaw, ani mogw o mogw ka kanda sira tagaman ni A ya kandali ye.

O kofε: Koweti jamana jurnali Al-Mujtama ka soku dɔw bɔ (abyatu) a ya nimɔɔ 15 la, min bola 19/ 4/ 1390 H, tɔɔ kɔɔ: (Alla kira (nεma ni kisi b'a ma) ya mawulidi hakilijigi). O sokuw (abyatu) kɔɔ, demε pini be Alla Nabijuma fe (nεma ni kisi be A ma) ani see sɔɔ pini; walasa ka mantɔn demε, ka see di a ma ani k'a tanga k'a bɔ faranfarali ni jɔɔɔ famuyabaliya ma a bena min na, ka bɔ a sebebaga fe min k'a yere tɔɔ la ko: (Amina). o soku kan min ko fɔla o dɔ ye:

Yaa Alla ka Ciden, dunya demε... min be kele mene ani o kofε, a be tɔɔ a tasuma na.

Yaa Alla ka Ciden! mantɔn demε... sika dibi kɔɔ min ya tagama kuntagala janyala

Yaa Alla ka Ciden! mantɔn demε... min ya yeliw filila haminankow filiyɔɔw la.

Fo a tagala a fɔ:

Alla ka demε teliya inafɔ I k'a teliya cogo min na...
Badri lon tuma min na I ka Alla wele.

Ola, dogɔya yeɛmala demɛ kabakoma ye... cɛn na, kɛɛɛnɔw be Alla bolo i te minugu ye.

(O cogo la, nin sɛbɛlikɛla be a ya weleli ani a ya demɛ pini jɛsin Alla Kira ma nɛma ni kisi b'A ma, k'a pini A fɛ A ye mantɔnw sɔrɔ k'o demɛ jona, pine kosɔn - walima lɔnibaliya - ko demɛ be Alla kelenpe le bolo, a te Nabijuma bolo nɛma ni kisi b'A ma walima danfen gerɛw, inafɔ Alla ko cogo min na A ya Kitabu gwenin kɔɔɔ:

﴿...وَمَا تَنْصُرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ﴾

{...Demɛ te bola yɔrɔ si fɔɔ Alla fɛ, see bɛɛ tigi, ko labɛn numan masa} [Suratu Aali Imraan: 126], ani A ko(Allah) A kɔrɔɔla :

﴿إِنْ يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ...﴾

{Ni Alla ka a demɛ, mɔgo si te se ala, wa n'A ka a labila, jɔn ne be a demɛ A kɔfɛ...} [Suratu Aali Imraan: 160].

Nin kɛwale nin min ye duawu ye, ani demɛ pini geɛya kow la, o ye: ka bato cogoya dɔ kɛ fɛn gerɛ ye min te Alla kɔrɔtani ye; Wa lɔnnan Kitabu ni Sunna ani benkan fɛ: ko o te daga, ani ko Alla kɔrɔtani ka danfenw dan A bato le kɔson, ka Cidenw ci, ani ka gafew jigi ka o bato jɛfɔ ani ka weleli kɛ ka taga a ma, inafɔ Alla saniya b'A ye ko cogo min na:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

{Ne ma jinaw ni adamadenw dan foy kɔson fɔɔ o ye Ne bato 56} [Suratu Az zariyat: 56], Ani Alla kɔɔtani ko:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

{Cɛn na An (Alla) ka Ciden dɔ ci manton bɛɛ ma, k'a fɔ o ye ko: «A ye Alla bato, ani a ye a yere mabo Tɔgutu la...} [Suratu An Nahl: 36], Ani Alla kɔɔtani ko :

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ٥١﴾

{An (Alla) ma ciden si ci I jɛ, fɔɔ an ye gundo siri kana di a ma ko: tigi si tey fɔɔ Ne, ole kɔson, a ye Ne bato 25} [Suratu Al Anbiya: 25], ani A ko A kɔɔtɔla:

﴿الرَّ كِتَابَ أَحْكَمْتَ آيَاتُهُ ثُمَّ فَصَّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ٥٢﴾
اللَّهُ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ٥٣﴾

{Alif, Laam, Raa. Nin ye kitabu ye min ayaw bila cogo jɛnna, o kɔfɛ o walawala la ka bɔ ko labɛn numan masa fɛ, min ye kow lɔnnbaga ye 1}

{Ko a kana foy bato fɔɔ Alla, Cɛn na, Ne ye bagabagali бага le ye, ani kibarɔ duman fɔbaga a ye ka bɔ Ale(Alla) fɛ 2} [Suratu Hud: 1, 2].

Alla kɔɔtani k'a bange nin aya sabatininw na ko A ma jinaw ni mɔgɔw dan foy kɔson fɔɔ o ye Ale kelenpe bato, jɛn jɔgon te Ala. Ani A k'a bange ko A ka Cidenw ci, kisi b'o ma, walasa o ye yamaruya kɛ ni nin bato nin ye ani ka gwenin kɛ ka bɔ a sinan ma. Ani Alla kɔɔtani k'a fɔ ko A ka A ya Kitabu ayaw bila

cogo ɲɛn ani k'o bange - ni kuma gweninw ye - walasa fen gere kana bato min te Ale ye, saniya be A ye.

A lɔnnin ne ko bato kɔɔ ye: ka Alla kelenbagatiya ani ka A kan bato A ya yamaruya kow la, ani k'i yɔɔ ma janya A ya gweni kow la, Alla ka yamaruya ke ni o ye, ani ka o kibaruya fɔ aya caman kɔɔ, o dɔw ye: Alla ya kumakan ye saniya b'A ye:

﴿وَمَا أَمْرُو إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حَقَّاءَ...﴾

{O ma yamaruya foy la fɔɔ o ye Alla bato, ka ke kɔɔgwɛyabagaw ye Alla ye ani tilenbagaw ye dina la...} [Suratu Al bayinah: 5], Ani Alla ya kuma Alla min ye fanga tigi ye ani masaba:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

{Wa i matigi ka yamaruya ke ko a kana tigi si bato Ale kɔ...} [Suratu Al-Isra: 23], Ani Alla ya kuma, saniya be A ye:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝﴾

{Cɛn na, An ye kitabu jigi kana I ma ni cɛn ye, ola, I ye Alla bato, ka dina saniya A ye 2 }

{I tolomalo! Bato puman ye Alla le ta ye. Ani mɔgo minugu ka fen gere ke tigiw ye Alla kɔ, (o b'a fɔla le ko): an t'o batola kun gere kɔson fɔɔ o y'an

masurunya Alla la surunyali ko jugula. Alla bena kiti ke o ce fenw na o be jagon sɔsɔla min na. Alla te mɔgo kanda, mɔgo min ye n'galontigelaba ye nin kafiriba 3} [Suratu Al Zumar 2-3].

Ayaw ka ca nin kɔɔ nin na, o bee b'a yira ko a be wajibiya ka bato kerekereya Alla ye, ani ka fen bato toy min te Alla ye, ka bo Nabijumaw ani o jagonna gerew la.

Sika te ala ko duawu ye bato suguw la nafamanba do ye ani o bee lajenin, ola; a be wajibiya k'a kerekere Alla kelenpe ye, inafɔ Alla kɔɔtani ko cogo min na:

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ (١٤)

{A ye Alla wele ka dina saniya A ye, hali ni a goyala kafiriw ye 14} [Suratu Gaafir: 14], Ani Alla min ye ni masa fanga tigi ye ani masaba, ko:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ (١٨)

{Ani ko misiriw ye Alla ta le ye, ola; a kana fen si wele ka fara Alla kan 18} [Suratu Al Jin: 18], Wa nin yamaruya nin, min ye ka Alla kelenpe wele, o be tali ke danfenw bee la, k'a ta Nabijumanw la ka taga a bila mɔgo tɔw la; wa Alla ya kuma kan:

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ

الظَّالِمِينَ﴾ (٢٦)

{I kana fen wele Alla ko, min yere te se k'inafa ani a te se k'i tɔɔ, ni k'o ke, ola i bena ke

yerekuntɔɔnnaw cɛman.} [Suratu Yunus: 106].
 Nin ye kuma ye Nabipuma ma nɛma ni kisi b'A ma,
 wa a lonni ne ko Alla k'A tanga ka bɔ filankafoya ma,
 n'ga lapini ye ka bagabagali ke mɔgo gerew la, o kɔfe
 Alla kɔɔtani ko:

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ

الظَّالِمِينَ﴾

{I kana fen wele Alla kɔ min te inafa, ani a te i
 tɔɔ, ni i k'o ke, i bena ke yerekuntɔɔnnaw cɛman.}
 [Suratu Yunus: 106]. Nin ye kuma ye ka jesin
 Nabipuma ma nɛma ni kisi b'A ma, n'ga a lapini ye:
 ka bagabagali ke mɔgo gerew le la; sabula a lonnin
 ne ko Alla kɔɔtani ye A ya ciden tanga kabo
 filankafoya ma, o kɔfe Alla kɔɔtani ka geleya ke
 gwenni ani bagabagali la; A ko:

﴿...إِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ الظَّالِمِينَ﴾

{...n'i k'o ke, ola cɛn na I kɛla yerekuntɔɔnnaw
 dɔ ye} ni tɔɔni fɔla ni cogo la, a kɔɔ le ye:
 Filankafoya belebele ba ye, inafɔ Alla kɔɔtani ko
 cogo min:

﴿...وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

{... ani kafiriw le ye yerekuntɔɔnnaw ye}
 [Suratu Al Bakara: 254] Ani Alla kɔɔtani ko:

﴿...إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

{...cɛn na, filankafoya ye yerekuntɔɔn ba ye}

[Suratu Luqman: 13]. Ola, ni Adamadenw jemɔgo nema ni kisi b'A ma tun ka fen gere wele Alla kɔfe, A tun bena ke yerɛkuntɔɔnnaw dɔ ye, ni mɔgo gere ka fen gere wele Alla kɔfe o ta be ke cogo di?!

Ola; a lonna nin ayaw ni o jɔgon gerew la ko ka fen gere wele min te Alla ye — inafɔ suw, ani yiriw, ani jow, ani o jɔgon gerew — o ye filankafoya ye Alla ma, ani a be benbaliya ke ni Alla kelenpeya ye bato la, o min kɔson Alla ka jinaw ni mɔgow dan, ani ka cidenw ci, ani ka kitabuw lajigi, ani a be sɔsɔli ke "Laa ilaaha illal-laahu" kɔɔ la; min be bato bali fen gere ma Alla kɔ, k'a sabati Alla kelenpe ye, inafɔ Alla saniya masa min kɔɔtani le ko:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ
الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾

{Ole be a yira, ko Alla ye cɛn masa ye, ani k'o be fen min wele la Alla kɔfe, Ole ye n'galon ye, ani cɛn na Alla le kɔɔtani le Ale le kabon 62} [Suratu Al-Hajj 62]

Ani nin le ye dina aslu ni a sinsin fen ye, ani batow te jɛn fɔɔ nin aslu jɛnli kɔfe, inafɔ cogo min Alla kɔɔtani ko:

﴿وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيُخْبِطَنَّ عَمَلُكَ
وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

{Cɛn na, An ye gundo siri ka taga I ma, ani mɔgow ma minugu kɔnna i jɛ, ko: n'I ka dɔ fara Alla kan, I

ya bara bæ bena tiɲɛ, ani I bena ke bɔnɛbagaw cɛma.} [Suratu Al-Zumar 65], Ani Alla kɔrɔtani ko saniya b'A ye :

{...وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ}

{...ni o tun ka fen fara Alla kan, o ya bara pumanw bæ tun bena ben} [Suratu Al-An'am: 88].

Ka bɔ fen tɛmɛninw la, a be yira ko silamaya dina, ani ka sereya ko: (tigi gere tey fɔɔ Alla) aslu ba fila b'o la:

A kelen ye Ko: fen si ma kan ka bato fɔɔ Alla kelenpe, jɛnɲɔgon te Ala; mɔɔ o mɔɔ ka suw wele ka bɔ kiraw la ani mɔɔ tɔw, walima ka jow wele, walima yiriw, walima kabaw, walima fen gerɛw danfenw na, walima ka dɛmɛ pini o fɛ, walima k'a yere surunya ola ni sonniw ni layiruw ye, walima ka seli o ye, walima ka sujudu ke o ye; o tigi k'o ke tigiw ye Alla kɔfɛ, ani a k'o ke sinanw ye Ala - saniya be A ye, A kɔrɔtani le -, ani a ka sɔsɔli ke ani k'a ban "Laa ilaha illaa Allah" kɔɔ la.

A filanan: Alla te bato ni fen ye fɔɔ A ya Nabijuma ani A ya ciden -nema ni kisi b'A ma- ya sariya, ni min ka fen kura don dina la Alla ma diɲɛ min ma; o tigi ma sereya kɔɔ sabati ko Muhamadu ye Alla ka ciden ye, wa a ya bara t'a nafa, a te mine a fɛ, Alla kɔrɔtani ko:

{وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا}

{Wa an bena ɲɛ sin o ya bara keninw ma, k'o ke

buguri jensennin ye.} [Suratu Al furqan: 23], Bara minugu fola aya nin kɔnɔ o ye: mɔgɔ ya baraw le ye min sala filankafoya kan Alla kɔrɔtani ma,

Ani fɛn be don ala fana: Bida'a baraw minugu Alla ma yamari di o keli la, o bena kɛ buguri jensennin ye lahara lon na; sabu o kɛwale ma ben A ya dina sanim ma, inafɔ Nabipuma nɛma ni kisi b'A ma ko cogo min:

«مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ».

«Mɔgɔ o mɔgɔ mana fɛn dɔ don an ya dina nin na min te a dɔ ye, o fɛn bena kɔsegi a tigi ma». Ben kela o Hadisa kenɛya kan.

Kuma surunyanin ye ko: nin sɛbɛnnikɛla muso nin ka a ya dɛmɛ pini ni a ya duawu pɛsin Kira ma nɛma ni kisi b'A ma, k'a kɔ don dunya tigi ma, dɛmɛ ni tɔrɔ ani nafa be Min bolo, k'a sɔrɔ o foy te mɔgɔ gere bolo.

Siga t'ala ko nin ye yɛrɛ kuntɔɔɔ belebeleba ye min cɛkajugu, wa Alla ka yamaruya di ko k'A wele, ani A ka layiru ta ko minugu b'A wele A b'olugu jabi, wa A k'a bagabagali kɛ mɔgɔw la minugu b'o yɛrɛ bonyɛ o ma k'o bena don jahanama kɔnɔ, inafɔ Alla ko cogo min na:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي

سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٢٥﴾﴾

{A Matigi ko: A ye N'wele, Nb'A jabi, cɛnna mɔgɔ

minugu b'o yere bonye Ne batoli ma, olugu bena don jahanama kɔɔ o ye dogoya bagaw ye a kɔɔ} [Suratu Gaafir: 60], O Kɔɔ: o dogoyanin o majiginin, Nin aya nin b'a yira ko duawu ye bato le ye, ani ko mɔɔ min b'a yere bonye a ma, o tigi sigiyɔɔ ye jahanama le ye. Ni nin kɛla mɔɔ cogo ye min b'a yere bonye Alla wele ma; ola min ka fen gere wele k'a kɔ don A ma; o tigi cogo bena kɛ di, Alla le ka surun A ya jɔnw la, fen bɛɛ tigi le, ani A see be fen bɛɛ la, inafɔ Alla k'a fɔ cogo min na:

{وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿٦٠﴾}

{Ni N' ya jɔnw k'i pininga Ne ko la, cɛn na, Ne ka surun ola, n be welelila ya weleli jabi ni a ka n wele, o la; o ye n jabi, ani o ye limaniya n ma, walasa o be kanda.} [Suratu Al bakara: 186], Kira Alla ka nɛma ni kisi b'A ma k'a lase hadisa Schih kɔɔ ko duawu le ye bato yere ye, ani A ka fɔ a benɔɔɔɔ dence Abdullahi bin Abasi ye, Alla ka diɔɔ o fila ma ko:

«احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَحِذُهُ تَحِذُكَ، إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ، وَإِذَا اسْتَعْنَيْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ».

«Alla kɔɔsi Alla b'i latanga, Alla kɔɔsi i be Alla sɔɔ i pɛfɛ, n'i be dalike i ye Alla dali, n'i be demɛ jini, i ye demɛ jini Alla fɛ». Tirmizhi ani a jɔgon gerɛw y'o lakali.

A ko fana Alla ka nɛma ni kisi b'A ma;

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا؛ دَخَلَ النَّارَ».

«Ni mɔɔ min sala k'a sɔɔ a be Alla ɲɔɔn gere wele; a be don tasuma kɔɔ». Bukhari y'o lakali, A nana sɔhihu fila kɔɔ fana, k'o ka Nabipuma ɲiniga Alla ka nɛma ni kisi b'A ma ko: jurumu juma le ka bon ni jurumuw be ye? A ko:

«أَنْ تَجْعَلَ لِلَّهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ».

«Ka sinan ke Alla la k'a sɔɔ Ale le k'i dan». Wa sinan: o ye bɔɲɔɔn ye, mɔɔ o mɔɔ ka fen gere wele Alla kɔ, walima ka dɛmɛ ɲini a fɛ, walima ka layuru ta a ye, walima ka kantigeli ke a ye, walima ka bato fan dɔ ke a ye minugu ma fɔ ka tɛmɛ; o tigi k'a ke sinan ye, a kɛla Nabipuma ye, walima waliyu ye, walima mɛlɛkɛ ye, walima ɲinɛ ye, walima boli ye, walima danfen gere ani o ɲɔɔonnaw.

Nin yɔɔ la, mɔɔ dɔ be se k'a fɔ ko: ka mɔɔ dali min be ɲɛnɛmaya la a yɛɛ ɲɛnɛ, ani ka dɛmɛ ɲini ke a fɛ kɛnɛma kow la a see be minugu la, o kiti ye mun ye; O jabi ye: K'o te filankafoya ye, n'ga o ye lada kow le ye minugu dagani le silamaw cɛ, inafɔ Alla kɔɔtani ko cogo min Musa ya kisa la:

(...فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ...)

{...O kɛnin, min be bɔ a ya jamakulu la o ka dɛmɛ ɲini a fɛ mɔɔ kan min be bɔ a juguw la...} [Suratu Al-Qasas: 15], inafɔ Alla kɔɔtani ko cogo min Musa ya kisa la fana:

﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ...﴾

﴿Ola, a bɔla dugu kɔɔɔ k'a sɔɔ a be siranna ani a b'a yere kɔɔsi...﴾ [Suratu Al-Qasas: 21], Inafɔ adamaden be demɛ jini a tɔɔɔgonw fɛ keɛ la, ani ko gerɛw la minugu bena mɔɔɔw ma, o mako be don ɔɔɔgon na minugu la.

Alla ka yamaruya di A ya Nabipuma ma -Alla ka nɛma ni kisi b'A ma- ko A y'a fɔ A ya manton ye ko A te se ka nafa wala tɔɔ si lase mɔɔ si ma, Alla kɔɔɔtani ko:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا﴾ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا﴿٢١﴾

{A fɔ ko: cɛn na, Ne be n'tigi dɔɔron le bato, wa ne te fɛn si fara A kan 21

A fɔ ko: «cɛn na, Ne te tɔɔ si mara alugu ye walima kandaya» 22} [Suratu Al Jin: 21, 22], Ani A kɔɔɔtani ko :

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْتَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾

A fɔ ko: «N'te nafa wala tɔɔ si mara n'yere ye fɔɔ n'a kɛla ni Alla sago ye. Ni ne tun be ko dogoni lɔn, n'tun bena here cama sɔɔ, ani kojugu tun tena n'sɔɔ. Ne te foy ye fɔɔ bagabagali kebaga ni kibaro duma fɔbaga mɔɔɔw ye minugu be limaniya»188}. [Suratu Al Aaraf: 188].

Wa aya minugu be ni kɔɔ sabati o ka ca.

A lonni ne ko Nabijuman nema ni kisi be A ma te fen si wele n'A tigi te, inafɔ a sabitila ka bɔ A fe cogo min na ko a tun kela Badri lon na A be demɛ pini Alla fe, ani ka see pini A fe A juguw kan, k'A jija ola, A tun b'a fɔ ko: «Ne Matigi! I ka layuru min ta ne ye, o dafa ne ye». fo centigiba Abubakari, Alla ka diɲe a ma, ko: i wasa don nin na Alla Kira, sabu Alla bena layuru dafa A ka min ta I ye, ani Alla saniya be A ye k'A ya kuma jigi ola kɔɔta b'A ye:

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِآلِيفٍ مِّنَ الْأَمَلِيقَةِ

مُردفين ﴿٩﴾﴾

{I hakili jigi tumana min na a ka demɛ pini a tigi fe, A k'a jabi ko Ne bena a demɛ ni meɓe wagakelen ye, minugu tugu-tugunin be ɲɔgon kɔ 9} [Suratu Al Anfal: 9], Alla kɔɔtani k'o hakili jigi o ya demɛpinini na aya nin nugu kɔɔ, ani A k'a fɔ ko A k'o jabi ka o demɛ ni meɓekew ye; walasa ka see sɔɔɓli kibarɔ duman fɔ, ani k'o hakili sigi. Alla kɔɔtani k'a ɲefɔ ko see sɔɔɓli te bɔ meɓekew la, n'ga see sɔɔɓli be bɔ a yeɓe le fe. Alla kɔɔtani ko:

﴿وَمَا التَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ...﴾

{ Demɛ te bɔ yɔɔ si fɔɔ Alla le fe... } [Suratu Aali Imraan: 126], ani A ko(Alla) A bonya kɔɔta la :

﴿وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٣٦﴾﴾

{Cen na, Alla k'a demɛ Badri la k'a sɔɔ a

dɔgɔyanin ne, ola; a ye siran Alla jɛ walasa a ye kopumalɔn kɛ.} [Suratu Aali Imraan: 123]. Alla kɔrɔtani k'a bange aya nin na ko Ale -saniya b'A ye-le y'o demɛbaga ye Badri lon, a lɔnna ola ko A ka min di o ma kelekɛminɛnw ani fanga la, ani A ka o demɛ ni min ye mɛlekɛw la, o bɛɛ ye demɛ ani kibaru duman ani hakilisigi sababuw le ye, demɛ te bɔ ola, n'ga a be bɔ Alla kelen ne fɛ. Cogo di nin sɛbelikɛla muso nin walima mɔgɔ gɛrɛ be a jaa gɛleya k'a ya demɛ jini ni a ya see sɔrɔ jini kɛ Nabijuma fɛ nema ni kisi be A ma, k'a kɔ don dunya bɛɛ Tigi la, min ye fɛn bɛɛ Tigi ye, ani min see be fɛn bɛɛ la?!

Sika t'ala ko nin ye jahiliya kow la juguman dɔ le ye, wa filankafoya belebele dɔ le, ola; wajibi le sɛbelikɛla muso nin kan a ye tubi ka taga Alla kɔrɔtani ma kɔnɔgwɛya tubi la, wa kɔnɔgwɛya tubi be lɔ ko damadɔ le kan, olugu ye: A fɔlɔ: ka nimisa a ya barakɛni la. A filanan: ka bara nin dabila, A sabanan: ka tigɛkan ta ko i tena kɔsegi a ma tuguni, Alla bonya kɔson ani kɔnɔgwɛya kɔson A ye, ani A ka yamaruya labato kɔson, ani yɛrɛ kɔlɔsi kɔson fɛn na A ka gweni kɛ ka bɔ min ma, nin nugu le ye kɔnɔgwɛya tubi ye. Ani ko naninan dɔ bey min jɛsinnin be ni tɔɔɔli kɛla adamadenw hake la, o ye: A naninan: Ka hake lasɛgi a tigi ma, wala ka yafa jini a fɛ.

Alla ka A ya jɔnw yamaruya ka tubi, ka layuru di o ma ko A bena a minɛ, inafɔ Alla kɔrɔtani ko cogo

min na:

﴿...وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

{ A bεε ye tubi ka segi Alla ma, Yaa alugu limaniya jɔnw, walasa a ye kisi 31} [Suratu An Nur: 31], Ani A ko Nasaraw ya ko la:

﴿أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾

{Yala o te tubi ka segi Alla ma, ani ka yafa jini A fε, wa Alla ye yafa masaba ye ani hine masaba ye.} [Suratu Al Maa-ida: 74], Ani A kɔɔtani ko :

﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٠﴾﴾

{Ani minugu te fεn gere wele ka fara Alla kan, ani o te nii faga Alla ka min faga haramuya fɔɔ ni hake ye, ani o te jεmɔɔɔya kε, wa ni mɔɔɔ o mɔɔɔ k'o kε, o tigi bena jangata sɔɔ 68

Jangata bena jidi jidi a ye kiyama lon na, ani a bena to a kɔɔɔ maloya la 69

fɔɔ ni mɔɔɔ min segila ka taga Alla ma, ka limaniya, ka bara juman kε, o tigiw le Alla bena o ya kojuguw yelema ka kε jumanw ye. Alla ye Yafabagaba ye, Hinebagaba le 70} [Suratu Al Furkaan: 68-70], Ani A kɔɔtani ko:

﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ﴾

{Ale le be tubi minε A ya jɔnw fε, ka yafa kojuguw ma, ani a be fεn min kε A b'o lɔn 25}
[Suratu Al-Shura: 25].

Wa a sabatila ka bɔ Alla ka ciden fε, Alla ka nεma ni kisi b'A ma ko A ko:

«الْإِسْلَامُ يَهْدِي مَا كَانَ قَبْلَهُ، وَالتَّوْبَةُ تَجِبُ مَا كَانَ قَبْلَهَا».

«Silamaya be fεn ben min kela ka kɔn a jε, ani tubi be fεn dɔshi min kela ka kɔn a jε ».

Kuma surun ninugu sεbεla n'bolo; filankafoya farati bojε kɔson, ani sabula a ye jurumuw bεε la belebele ye, ani siranya kɔson ko mɔgɔw kana marasa ni fεn ye min bɔla sεbelikela nin fε, ani kɔnɔgwεya wajibiyali kɔson Alla ni A ya jɔnw ye. N'be Alla le dali A y'an nafa n'a ye, ani k'an ni silamaw bεε ya lahalayaw la jεn an ye, ani ka nεma kε an bεε ye ni famuya sɔrɔ dina la, ani ka sabati a kan, Ani k'ani silamaw tanga an yεrεw la juguyaw ma, ani an la kεwale juguw ma, Ale le y'o kεbaga ye ani A be se k'o kε.

Alla ye nεma ni kisi ani barika kε A ya jɔn ani A ya Ciden an ya Nabipuma Muhamadu kan, ani A ya so mɔgɔw ani A ya schabaw.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Cikan sabanan

Ka demε pini jinεw ani Sitanaw fε geleya kow la, ani ka dakan ta o ye, o kiti

Ka bɔ Abdul Aziz bin Abdullah bin Baz fε, ka taga silamaw ma minugu bena ni kitabu sɔɔɔ, Alla ka ne n'o demε ka A ka dina mine, ka sabati a kan, Amina.

Alla ye kisi kε A kan, ani A ya hine n'A ya barika.

O kɔfε: balima dɔw ka ne jininka fen na jahili dɔw be min kε; ka fen gere wele min te Alla ye saniya be A ye, ani ka demε pini a fε mako kow la; inafɔ ka jinεw wele, ani ka demε pini o fε geleya kow la, ani ka dakan ta o ye, ani ka kanatigeli kε o ye. A dɔ ye fana dɔw ya kuma ye, ko: (Yaa a wolonfila!) o kɔɔ ye: jine kuntigi wolonfila, a y'a mine, a y'a kolow kari, a y'a joli min, a y'a fari tige tige, Yaa alu wolonfila! a ya kε ala ten, Walima fen min mɔɔɔ dɔw b'a fɔ: (A y'a mine, alugu telegan jinεw, a lansara jinεw), wa o be sɔɔɔ ka caya worodugu fan dɔw la, fen min be tugu o ko nin na: ka suw wele, inafɔ kiraw ani mɔɔɔ pumanw ani mɔɔɔ gerεw, ani ka mεlekεw wele ani ka demε pini o fε geleya kow la, O bεε ani a jɔɔɔnnaw be kε kosebe mɔɔɔ caman fe minugu b'o yere dame ka taga Silamaya ma, kolonbaliya kɔson, ani ka mɔɔɔw ladegi minugu kɔna o jε, wa tuma dɔ la o dɔw be nɔɔɔya kε k'a fɔ

ko: o ye fɛn ye min bɔla da la dɔrɔn, an t'o Ganiya ani an t'o denganiya.

A ka ne jininka fana: mɔɔ minugu lɔnnin be nin wale ninugu ye o furuli ɲɔgon ya kiti, ani o ya kanatigeliw kiti, ani ka seli o kan o kiti, ani ka seli o kɔfɛ o kiti, ani ka la somaw ani filikelaw la o kiti; inafɔ min b'a fɔ ko a be bana ani a sababuw lɔn fɛn dɔ filɛli dɔrɔn na min magala banabagatɔ farikolo la; inafɔ kun be siri ni fani min ye, ani kurusi, ani disa, ani o ɲɔgon gɛrɛw.

Jabi: Tano be Alla kelenpe ye, ani nɛma ni kisi be mɔɔ kan Nabijuma gɛrɛ tɛ Min kɔfɛ, ani A ya so mogɔw ani A ya schabaw, ani mɔɔ o mɔɔ k'o ya kandaya sira tagama fɔɔ ka se sara lɔn ma.

O kɔfɛ: A lɔn ko Alla saniya ni kɔrɔta b'A ye ka adamadenw ni jinɛw dan, mun na o ye A kelenpe bato o kana fɛ gɛrɛ bato, ani o y'A kelenpe wele ani ka demɛ ɲini A fɛ, ani ka kantigeli kɛ A kelenpe ye ani layuru kɛli ani bato kow tɔw bɛɛ, A ka cidenw ci ni o le ye, ani k'o yamaruya a la, ani A ka sanfɛ kitabuw jigi, minugu bɛɛ la belebele ye Kuranaba ye, k'o ɲɛfɔ ani ka mɔɔw wele ka taga o ma, ani ka mɔɔw gwɛn ka bɔ filankafoya ma Alla la ani fɛn gɛrɛ bato, Wa ole ye asluw ya aslu ye, ani dina be sigi fɛn min kan, wa ole ye «ka sereya kɛ ko tigi gɛrɛ tɛy fɔɔ Alla» kɔrɔ ye, ani: bato fɛn tɛy cɛn na fɔɔ Alla hakika ye, a be tigi ya ni bato bali fɛn man min tɛ Alla ye, k'a sabati - o min ye bato ye - Alla kelenpe

ye, ka bɔ danfenw tɔ bɛɛ la min be A duguma, Nin dalilu ka ca kosebe ka bɔ Alla ya Kurana ni a ya ciden ya hadisa kɔnɔ, o dɔ ye: Alla kɔrɔtani ya kuma ye:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

{Ne ma jinɛw ni adamadenw dan foy kɔson fɔɔ o ye Ne le bato 56} [Suratu Al zariyat: 56]. Ani Alla ya kuma, saniya b'A ye:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ...﴾

{Wa i matigi ka yamaruya ke ko a kana foy bato Ale kɔ...} [Suratu Al-Isra: 23], Ani Alla kɔrɔtani ya kuma:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ...﴾

{o ma yamaruya foy la fɔɔ o ye Alla bato, ka ke kɔnɔgwɛya bagaw ye Alla ye ani telenbagaw ye dina la...} [Suratu Al bayinah: 5], Ani Alla kɔrɔtani ya kuma:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي

سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

{A Matigi ko a ye N'wele N'b'a jabi, cɛn na minugu b'o yere bɔɲɛna Ne bato ma, o bena don jahanama kɔnɔ o ye dogoya bagaw ye a kɔnɔ.} [Suratu Gaafir: 60]. Ani A kɔrɔtani ko:

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ...﴾

{Ni Ne ya jɔnw k'i pininka Ne la, Ne ka surun ola,
Ne be welelikela jabi tuma na min na a be Ne wele...}
[Suratu Al Bakara: 186].

Alla kɔrɔtani k'A fɔ an jɛnɛ aya ninugu la, ko A ka
adamadenw ni jinɛw dan, mun na o ye A bato, ani
ko A y'a kɛ yamaruya ye - o kɔrɔ ye ko: A ka
yamaruya kɛ ani ka sarankana kɛ - A ya jɔnw na
Kurana gwenin kɔnɔ, ani Ciden nenkun kan, kisi ni
nema b'A ma, ko foy kana bato fɔɔ o tigi,

Alla - bɔjɛ ni kɔrɔta b'A ye- k'A jɛfɔ ko duawu ye
bato ba le ye, ni min k'i yɛɛ bɔjɛ a ma, o tigi be don
tasuma kɔnɔ, ani A k'A ya jɔnw yamaruya k'o ya
kelenpe wele, ani A k'A lase ko A ka surun ola A b'o
ya duawu jabi, ola; a wajibiyala jɔnw bɛɛ kan o y'o
tigi kelenpe wele; sabula duawu ye bato sugu dɔ le
ye o dan na min kama, ani o yamaruyuala min na,
Alla ko - bɔjɛ ni kɔrɔta b'A ye:

﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ
أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾﴾

{Muhamadu a fɔ ko: «cɛn na, Ne ya seli, ani n'ya
kantigeli, ani n'ya jɛnemaya ni n'ya saya ye Alla ta
ye, dunya bɛɛ lajɛni lamɔ masa»162

Jɛnɔgon t'Ala, ani ole ye fɛn ye Ne yamaruya la
min na, ani Ne le ye silamaw fɔɔ ye163} [Suratu Al
An'am: 162, 163].

Ola; Alla k'A ya Kira (kisi ni nema be A kan)
yamaruya ko a ye mɔgɔw kibaruya ko a ya seli ani a

ya sarakabo - o min ye kanatigeli ye -, ani a ya balo ani a ya saya; o bæe be Alla kelenpe le ye, dunya bæe tigi, filanan si t'Ala, o kɔson: min be kanatigeli ke fɛn gere ye ni Alla tɛ, o tigi ye filankafoya ke Alla la, inafɔ n'a seli la fɛn gere ye ni Alla tɛ; sabu Alla saniya be A ye ka seli ani kanatigeli ke fɛn fila ye minugu be ɲogon fɛ, ani A k'a yira ko o fila bæe be Alla kelenpe le ye filanan si t'Ala, Ni mɔgo o mɔgo ka kantigeli ke fɛn gere ye min te Alla ye, ka bɔ jinew la, ani melekew, ani suw ani o ɲogon gerew, walasa ka gere ola n'o ye, o tigi be inafɔ mɔgo min ka seli ke fɛn gere ye min te Alla ye. Anana Hadisa sabatini kɔɔ, Kira (Alla ka nema ani a ya kisi b'A kan) k'a fɔ ko:

«لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ».

«Alla ka mɔgo danga mɔgo min ka kantigeli ke Alla ɲogon gere ye». Ani Imam Ahmad k'a lakali ni sira puman dɔ ye, ka bɔ Tɔriq bun Shihab fɛ, Alla ma diɲena a ma, ko Kira, Alla ka nema ni kisi b'A ma, ko:

«مَرَّ رَجُلَانِ عَلَى قَوْمٍ لَهُمْ صَنْمٌ لَا يَجُوزُهُ أَحَدٌ حَتَّى يُقَرَّبَ لَهُ شَيْئًا، فَقَالُوا لِأَحَدِهِمَا: قَرِّبْ. قَالَ: لَيْسَ عِنْدِي شَيْءٌ أَقَرِّبُهُ، قَالُوا: قَرِّبْ وَلَوْ ذُبَابًا، فَقَرَّبَ ذُبَابًا، فَخَلُّوا سَبِيلَهُ، فَدَخَلَ النَّارَ، وَقَالُوا لِلْآخَرِ: قَرِّبْ. قَالَ: مَا كُنْتُ لِأَقَرِّبَ لِأَحَدٍ شَيْئًا دُونَ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ، فَضَرَبُوا عُنُقَهُ، فَدَخَلَ الْجَنَّةَ».

«Cɛɛ fila temena mɔgo dɔw la boli dɔ tun be minugu fɛ, mɔgo si tun te temɛ ala fɔɔ a b'a sɔn ni fɛn dɔ ye, o k'o dɔ la kelen ma ko: A sɔn ni fɛn dɔ ye. A ko: Fɛn si te n'bolo n'b'a sɔn ni min ye, o ko: a sɔn

ni fen do ye hali n'a kela nimogo ye. A k'a son ni nimogo do ye; o k'a ya sira bila a ye, a donna tasuma kono, o ko to kelen ma: A son ni fen do ye. A ko: Ne te fen si son ni Alla te min ye boje tigi ye, o k'a kan tige, a donna Alijine kono».

Ola, ni mogo min b'a yere gere boli ani a jogonnaw la ni nimogo ani o jogon gerew ye o tigi be ke filankafo ye min ka kan ni tasuma donni ye, mogo ya cogo be di min be jinew ani melekew ani waliyuw wele, ani mogo ya cogo be di min be deme pini o fe, ani ka dakan ta o ye, ani k'a yere gere ola ni kanatigeliw ye, k'a ya nafolo tanga jigi n'o bara nin ye, walima k'a ya banabagato keneya jigi, walima a ya baganw ani a ya senefenw kisili jigi, ani mogo ya cogo be di min b'o ke ka siran jinew juguya je, walima o jogon gerew?! Sika si t'ala, mogo min k'o ke ani o jogon gerew, ole yere ka kan ka ke filankafo ye kosebe, ani a ka kan ni tasuma donni ye ka teme ce nin kan min k'a yere gere boli la ni nimogo ye.

Fen min nana o ko la fana o do le ye Alla korotani ya kuma ye:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۝﴾

{Cen na, An ka kitabu jigi kana I ma ni cen ye, ola, I ye Alla bato ka dina saniya A ye 2}

{A y'a lɔn ko Alla kelenpe le ta ye dina(bato) gwenin ye. Wa o minugu ka fen gere ke tigiw ye Alla duguma, (o b'a fɔ ko): an te o bato foy kɔson fɔɔ o y'an surunya Alla la surunyali kojugu la. Cen na, Alla be kiti o ce fen na o be fɔnkɔɔgonya kela min na. Cen na, Alla te mɔɔ kanda mɔɔ min ye n'galontigela kafiri ba ye (3)} [Suratu Az Zumar: 1-3], Ani A kɔɔtani ko :

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَنْبِئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

{O be fenw bato Alla duguma minugu te tɔɔ lase o ma walima k'o nafa, ani o b'a fɔ ko: Olugu ye an ya Soronani don bagaw ye Alla fe. A fɔ ko: Yala a be fen fɔ Alla jɛne A te min lɔn sankolow kɔɔ walima dugukolo kan? Saniya b'A ye ani A kɔɔtani le ka bɔ fen ma o be min fara la A kan.} [Suratu Yunus: 18].

Alla saniya b'A ye k'a lase aya fila ninugu kɔɔ, ko filankafow ka danfenw ke o ya kotigiw ye k'o bato Alla kɔ, k'o bato ka fara A kan ni siranya ye, ni jigiya ye, ni sɔnni ye, ni layuru ye, ni duawu ye ani o ɔɔgonnaw, k'a miri k'o kotigiw b'o batobagaw surunya Alla la, ani ka soronalidon ke o ye A fe, o kɔfe Alla-saniya b'A ye- k'o ya n'galon yira, ani k'o ya fu yira, k'o tɔɔ la n'galontigiw ani kafiriw ani filankafow, k'A yere saniya ka bɔ o ya filankafoya ma, Alla kɔɔtani ko:

﴿...سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

{...Saniya b'A ye ani A korota la, kabo fen ma o be min kafo A ma} [Suratu An-Nahl: 1]. O kason a lonna ko, mogo o mogo n'a son na ka mineli ke meleke do la, walima Nabipuma do la, walima jine do la, walima yiri do la, walima kabakuru do la, k'o wele ka fara Alla kan, ka deme jini a fe, ani k'a magerɛ ala ni layuru ye walima kantigeli, k'a jigi la a ya soronalidon kan Alla fe, ani k'a magerɛ Alla la, walima k'a jigi la banabagato keneyali kan, walima nafolo latangali, walima a ya mogo min mabo la o kisili, walima kow minugu boni be o fe; o tigi benna nin Filankafoya belebele nin na ani nin balawu jugu nin Alla korotani ko min ko la:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ

فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا﴾

{A lon ko Alla te yafa ko jon ye fen fara Ale kan, A be yafa fen ma min te Filankafoya ye mogo ye min k'a diya, wa ni mogo min ka do fara Alla kan a tigi ka tigeli ke jurumuba la 48} [Suratu An Nisa :48], Ani A korotani ko :

﴿...إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ

أَنْصَارٍ﴾

{Cen na, ni mogo min ka do fara Alla kan, Alla ka Alijine haramuya o tigi ma, ani a sigiyoro ye tasuma

ye, wa demɛbaga te yeɛ kuntɔɔnaw la.} [Suratu Almaa-ida: 72].

Wa soronalidon be ke kiyama lon Alla kelenbagatiya bagaw ni bato kerekereya bagaw le ye, a te ke filankafow ye, inafɔ Nabipuma -nema ni kisi b'A ma- k'a fɔ cogo min tuma min na a fɔla A ye ko: Yaa Alla ya Kira! ɔn ne ka kan n'i i ya soronalidon ye ka temɛ beɛ kan? A ko:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

«Mɔɔ o mɔɔ k'a fɔ ko: Laa ilaaha illa Lah, k'a bɔ a dusukun na ni kɔnɔnagweya ye». Alla ka Ciden, Alla ka nema ni kisi b'A ma, ko:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلْ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِّأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَهِيَ نَائِلَةٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا».

«Nabipuma kelen-kelen beɛ ni A ya duawu le be min be jabi, Nabipuma beɛ kɔna k'a ya duawu ke, n'ga Ne ka n'ya duawu mara ka ke soronalidon ye n'ya manton ye kiyama lon, ni Alla sɔnna, a bena mɔɔ sɔɔ ka bɔ n'ya manton na min sala k'a sɔɔ a ma fen si fara Alla kan ».

Filankafo fɔlɔw tun sɔnna a ma ko Alla le ye o Tigi ye, ani o Danbaga, ani o Balobaga, n'ga o tun b'o den kiraw, ani waliyuw, ani melekew, ani yiriw, ani kabaw, ani o ɔɔgonnaw la, o b'o ya soronalidon jigi Alla fe ani k'o magerɛ Ala, inafɔ a temena ayaw la cogo min, Alla ma lɔyura di oma ola, n'ga Alla k'o

jalaki A ka Kitabuba kɔɔɔ, k'o tɔɔɔla ko kafiriw ani filankafoɔ, ani k'o kɛ n'galontigiw ye o ya miriya la ko nin bato fɛnw be soronalidon kɛ o ye ani ka o madon Alla la, Alla kira, Alla ya nɛma ni kisi be A ma, fana ma loyura di oma, n'ga kira, Alla k'a nɛma ni kisi be A ma, k'o kɛɛ nin filankafoya nin kan fɔɔ o ye bato saniya Alla kelenpe ye, ka kɛɛ ni A ya kuma ye, saniya b'A ye:

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ...﴾

{A ye o kɛɛ fɔɔ filankafoya kana kɛ, ani bato ye kɛ Alla kelenpe ye...} [Suratu Al Bakara: 193]. Ani Kira ko -nɛma ni kisi b'A ma-:

«أَمِرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ، وَحَسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ».

«N'yamaruyala ko n'ye mɔɔɔw kɛɛ fɔɔ o ye sereya ko tigi si tey ni Alla tɛ ani ko Muhamadu ye Alla ya ciden ye, ani ka seli lo, ani ka jaga bo, ni o ka o kɛ, o ya jeliw ni o ya nafolow tanga n'ma fɔɔ ni Silamaya ya hake ye, ani o kiti be Alla le ma». Alla ya ciden ya kuma kɔɔɔ -Alla ka nɛma ni kisi be A ma-:

«حَتَّى يَشْهَدُوا أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

«fɔɔ o ye sereya ko tigi gɛɛ tey fɔɔ Alla» O kɔɔɔ ye: fɔɔ o ye bato sabati Alla kelenpe ye o kana fɛn bato min be Alla duguma.

Wa filankaƿow tun be siran jinew ne, o tun be tanga jini o fe, ole ko la Alla kɔɔtani k'A ya kuma jigi:

{وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝}

{Ani ko cɛɛ dɔw ka bɔ adamadenw la tun be tanga jini cɛɛ dɔw fe ka bɔ jinew la, o k'o jidi o sabula siran ya la.} [Suratu Al Jin: 6]. Tafsiri lɔnbagaw ko ayaba nin na: A ya kuma kɔɔ :

{...فَزَادُوهُمْ رَهَقًا}

{...ka dɔ fara o ya siranya kan} O kɔɔ: siranya; sabu jinew be o yere kɔɔta ani k'o yere boɛ n'o k'a ye adamadenw be tanga jini o fe, o wagati o be siranya caya o kan, fɔɔ o ye o batoli caya ani k'o kɔsegi oma.

Alla ka o falen silamaw ye ni ka tanga jini Ale fe ye Saniya b'A ye ani A ya kuma dafaninw ye, A k'A ya kuma jigi ola boɛ b'A ye:

{وَمَا يَنزِعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝}

{Ni waswasu dɔ k'I sɔɔ kabɔ sitana fe I ye tanga jini Alla fe. Cɛn na, Alla ye Mennikelaba ye, Lɔnnikelaba le.} [Suratu Al Aaraf: 200], Ani Alla ya kuma Alla min ka boɛ kɔɔtani:

{قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝}

{Muhamadu A fɔ ko: «Ne be tanga jini fajarikɛɛ ci бага fe» 1}, Wa a sabatila ka bɔ Nabijuma fe, Alla

ka nɛma ni kisi b'A ma ko A ko:

«مَنْ نَزَلَ مَنَزِلًا فَقَالَ: (أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ)؛ لَمْ يَضُرَّهُ شَيْءٌ حَتَّى يَرْتَحِلَ مِنْ مَنَزِلِهِ ذَلِكَ».

«Ni mɔɔ min jigila yɔɔ dɔ la, k'a fɔ ko: (Ne be tanga jini ni Alla ya kuma dafaninw ye ka bɔ A ya danfenw tɔɔ ma); fen si tena a tɔɔ fɔɔ a ye bɔ o jigi yɔɔ la».

ka bɔ Ayaw ni hadisa temeninw na, kisi jinina b'a lon, ani mɔɔ min b'a fe k'a ya dina latanga ani ka kisi filankafoya ma, a fitini ni a belebele; ko ka jigi la suw kan, ani melekew, ani jinew, ani danfen gerew, ani ka o wele, ani ka tanga jini o fe, ani o jɔgon gerew; o ye jahiliya wagati filankafoya ya kewale dɔ le ye, ani filankafoya be la juguman dɔ le Alla ma saniya b'A ye. Ola; a be jagoya ko k'o bila, ani ka kɔɔsili ke ola, ani ka jɔgon ladi a bilali la, ani ka nankarili ke mɔɔ kan min b'o ke.

Wa mɔɔ min lonnin be mɔɔw cema ni nin filankafoya baraw ye: a ma daga k'a furu, ani ka a ya sogo kanatigenin domu, ani ka seli a su kan, ani ka seli a kɔfe, fɔɔ a y'a ya tubi bange ka taga Alla ma saniya be A ye ka bɔ ola, ani ka duawu ni bato kerekereya Alla kelenpe ye. Wa duawu ole ye bato ye, duawu kunzeme yere le, inafɔ Alla kira ko nɛma ni kisi be A ma:

«الدَّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ».

«Duawu le ye bato yeɛ le ye». A lakali la ka bɔ A fe nɛma ni kisi b'A ma, cogo geɛ la, ko A ko:

«الدُّعَاءُ مُخَّ الْعِبَادَةِ».

«Duawu ye bato zeme le ye». Min ye filankafow ya furu jɔgonya ye Alla kɔɔtani ko:

﴿وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَلَا تُعْجِبْكُمْ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَا تُعْجِبْكُمْ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣١﴾﴾

{A kana filankafo musow furu fɔɔ o ye limaniya. Limaniyabaga jɔnmuso le ka fisa ni filankafo muso ye, hali n'a diyala a ye. A kana furu ke filankafo cɛɛw ma fɔɔ o ye limaniya. Limaniyabaga jɔnce le ka fisa ni filankafo cɛɛ ye, hali n'a diyala a ye. O tigi la mɔgɔw be weleli ke ka taga tsuma le ma, k'a sɔɔɔ Alla be weleli ke ka taga Alijine ni yafa le ma A ya diɛ la. Ani A be A ya ayaw jɛfɔ mɔgɔw ye, walasa o be tagasi.} [Suratu Al Bakara: 221]. Alla -saniya b'A ye- k'a bali silamaw ma ka filankafo musow furu, minugu be boliw bato, ani jinɛw ani mɛlɛkɛw ani fɛn geɛw, fɔɔ o ye limaniya ka bato saniya Alla kelenpe ye, ani ka Ciden -Alla ka nɛma ni kisi b'A ma- centigiya fɛn na A nana ni min ye, ani k'A ya sira labato, ani A k'a bali ka silama musow furu filankafow ma, fɔɔ o ye limaniya ka bato saniya Alla kelenpe ye, ani ka Ciden -Alla ka nɛma ni kisi b'A

ma- centigiya ani k'A labato.

Wa Alla kɔɔtani ka lalɔnniyali ke ko jonmuso mumini ka fisa ni hɔɔnmuso filankafo ye, hali n'a diyala mɔgo ye min b'a file ani k'a ya kuma men ala ceɓa ni a ya kuma puman kɔson, ani ko jonce mumini ka fisa ni hɔɔnce filankafo ye, hali n'a diyala a menbaga ni a filebaga ye, a ceɓa ni a ya kuma ni a ya cefariya ni ko gerew kɔson, o kɔfe A ka nin fisamateya sababuw jefo A ya kuma kɔɔ, saniya b'A ye, ko:

{...أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ...}

{...Olu be weleli ke ka taga tasuma le ma...}
[Suratu Al Bakara: 221]. O kɔɔ ye ko: filankafo cemanw ani musomanw; sabu olugu ye tasuma weleli ke bagaw do le ye o ya kumaw ni o ya baraw ni o ya tagamacogo ni o ya jogow fe, n'ga limaniya jon cemanw ani musomanw olugu ye Alijine weleli ke bagaw do le ye o ya jogow ni o ya baraw ni o ya tagamacogo fe, cogo di ninugu ni olugu be se ka ke kelen ye!

Wa min ye ka seli ke filankafow kan: Alla kɔɔtani k'a fo munafikuw ya ko la ko:

{وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

وَمَا تَأْتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢١٧﴾}

{I kana seli ola mɔgo si kan min sala fiyew, ani I kana lo a kaburu kan. Cen na, o kafiriyala Alla ni A

ya Kira ma, ka sa k'a soro o ye cennikelaw ye.} [Suratu At Tawba: 84], Alla korotani k'a jefo ayaba nin kono ko munafiku ni kafiri, seli te ke o kan ; o ya kafiriya kason Alla ni A ya Ciden ma, o cogo la fana seli te ke o kofe, ani o te ke imamuw ye silamaw je ; o ya kafiriya ni o ya lanaya tanya kason, ani juguyaba min be o ni silamaw ce, ani k'a masoro o te seli ni bato mogow ye ; sabu kafiriya ni filankafoya, bara si te to n'o ye, an be Alla dali A ka an kisi o ma. Min ye filankafoya ya kantigeli sogo domuni ye: Alla korotani k'a fo k'a gweya ko jufa sogo ni filankafoya ya kantigeli sogo ye haramu le ye:

﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذَكِّرْ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٣٥﴾﴾

{A kana fen domu Alla togo ma fo min kan, cen na, o ye murutili le ye. Cen na, Sitanaw be waswasu bila o ya mogow kono walasa o y'a soso, ni a tugula o ko, cen na, a ye filankafoya le ye.} [Suratu Al-An'am: 121], Alla min ye masaba ye ka jufa domu ani filankafo ya kantigeli sogo domu haramuya silamaw kan; sabu togo le, wa o ya kantigeli jate ni be inafu jufa hali n'a ka Alla togo fo a kan; sabula Alla togo foli ale fe o ye fu le ye min ni non foy si te ala; sabula bato le ye Alla togo foli ye, wa filankafoya be bato tipe ani k'a ke ko lankolon ye, fo filankafo ye tubi ka taga Alla ma saniya b'A ye, Nga Alla korotani ka kitabu tigiw ya domini daga A ya kuma kono, Alla

-min saniya b'A ye- ko:

﴿...وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ...﴾

{... wa mɔɔɔ minugu ye kitabu tigiw ye, olugu ya domini daganin be a ye, ani a ya domini daganin be olugu ye...} [Suratu Al Maa-ida: 5], Sabula o b'o yere dame ka taga sanfe dina do ma, k'a fo ko o ye Musa ni Isa tugubagaw ye, hali n'a sɔɔɔ o ye n'galontigiw ye ola. Alla ka o ya dina wili k'a ke fu ye ni ciden Muhamadu, Alla k'a nema ni kisi be A ma, cili ye ka taga mɔɔɔw be ma. Nga Alla kɔɔɔtani ka Kitabu tigiw ya domini ani o ya musow daga an ye; kolon belebele ani gundow kama minugu be kɔɔɔsi sariya fe, lonnikelaw k'o minugu jɛfo, n'ga o be fon filankafoya ko ola minugu be boliw ani suw bato, ka bo kiraw ni waliyuw ni mɔɔɔ gerew la; sabula aslu t'o ya dina la, a fana mabo cen fe cogo si, n'ga a ye fu le ye k'a bo a aslu la, o kama o mɔɔɔw ya fen faganin ye jufa le ye, a domuni te daga.

Min ye mɔɔɔ ya kuma ye a kumapɔgon ma ko: (Jine k'i sɔɔɔ), (jine k'i mine), (sitana pan na n'i ye), ani o jɔɔɔonnaw, o ye neni ani dɔɔɔyama ne ye, ani o ma daga silamaw ce, inafɔ neni ani dɔɔɔyama suguya tow, O te filankafoya ye, foɔ ni o fɔbaga be dusukuna-siri ke ko jinew be se ka ko ke mɔɔɔw la ni Alla ya diɛ n'a sago te, Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ k'o dusukuna-siri ke jinew wala danfen gerew la, o tigi ye kafiri le ye ni o dusukuna-siri ye; sabu Alla,

saniya b'A ye, Ale ye fɛn bæ tigi ye, ani see b'A ye fɛn bæ kan, Ale le ye nafa ani tɔɔ lase бага ye, fɛn foy tey fɔɔ n'a kɛla ni A ya yamaruya ye, ani A sago ani A ya kow latigeni kɔɔ le, inafɔ Alla kɔɔtani ko cogo min na ka yamaruya di A ya Nabipuma ma - nɛma kisi b'A ma- ko a ye mɔɔw kibaruya ni nin laslu belebele nin ye:

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ لَاسْتَكْتَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾

A fɔ ko: «N'te nafa wala tɔɔ si mara n'yere ye, fɔɔ n'a kɛla ni Alla sago ye. ni Ne tun be ko dogoni lɔn, n'tun bena hɛre cama sɔɔ, ani kojugu tun tena n'sɔɔ. Ne te foy ye fɔɔ bagabagali kɛbaga ni kibaro duma fɔbaga mɔɔw ye minugu be limaniya.» [Suratu Al A'raf: 188], O la, ni a kɛla ko danfenw nɛmɔɔ ani ola fisamanti, kisi ni nɛma b'A ma, a te nafa wala tɔɔ si mara a yere ye, fɔɔ n'a kɛla ni Alla sago ye, mɔɔ gere ta be ke cogo di danfenw na?! Wa ayaw cama be o kɔɔ nin na.

Nga min ye ka filelikɛlaw, ani jinɛmoriw ani lolofilelaw n'o nɔgonnaw pininka, ka bɔ mɔɔw la minugu be kibaruya di ko dogoninw kan, o ye ko jugu ye min te daga, ani k'o centigiya ole ka jugu ani a kɔn ni ne kɔsɛɛ, o kuma toy o ye kafiriya bolofara dɔ le ye; inafɔ Kira ko cogo min na nɛma ni kisi b'A ma:

«مَنْ أَتَى عَرَّافًا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ؛ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ يَوْمًا».

«Ni mɔɔɔ min tagala filelikela dɔ fɛ k'a pininka ko dɔ la, a ya seli tena mine tele binani» Muslim y'o lakali a ya Sohih kɔɔɔ, Ani a be a ya Sohih kɔɔɔ fana, ka bɔ Muhawiya fɛ min ye Al-Hakam As-Sulami dence ye, Alla ka diɲɛ a ma:

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ إِيْتَانِ الْكُفَّانِ وَسُؤَالِهِمْ».

«Ko Nabipuma nɛma ni kisi b'A ma, A ka gweni ke ka bɔ filelikelaw fɛ tagali n'o pininkali ma».

Ani Sunna kitabuw tigiw k'a lakali ka bɔ Nabipuma fɛ, Alla ka nɛma ni kisi b'A ma, ko a ko:

«مَنْ أَتَى كَاهِنًا، فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ؛ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ».

«Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ tagala filelikela fɛ, k'a centigiya a ya kuma la; o tigi kafiriya la fɛn ma min jigila Muhamadu kan nɛma ni kisi b'A ma». Wa hadisa cama be ni kɔɔɔ sabati. A be jagoya silamaw kan: o ye o yere kɔɔɔsi ka bɔ cencɛn lalaw ani filelikelaw, ani jinɛmori tɔw piningali ma, minugu be bara ke ni kibaruyaw di ye ko dogoninw kan, ani ka silamaw lafili, a kela furakeli tɔɔɔ la wala fɛn gere tɔɔɔ la, ka keɲɛ ni min temena Alla ka ciden -nɛma ni kisi b'A ma- ya gweni la ka bɔ o ma, ani A ya bagabagali ke ka bɔ ola. A fana be don o kɔɔɔ: fɛn min mɔɔɔ dɔw b'o wele o yere la fura tɔɔɔ la ka bɔ ko dogoninw na, ni a ka banabagato ya imama kasa ta, wala muso banabagato ya disa kasa, wala o ɲɔɔonnaw, a b'a fɔ

ko: nin banabagato ceman wala nin banabagato musoman ka nin ke, ka nin ke, ka bo ko dogoninw la minugu tagamasien te banabagato ya fugulan ni o jɔgonnaw la, o bee lapini te foy ye fo ka fili don jama kɔɔ, walasa o y'a fo ko: a be fura lon, ani bana suguw ni o sababuw. Tuma daw la, a be se ka fura do di o ma, o be ben ni keneya ye Alla ya latige la, o b'a to o b'a miiri ko keneya sɔɔla a ya fura sababu le fe, Tuma do la, bana be ke jine ni sitana daw sababu le la, minugu be bara ke mogo ye min b'a yere ke filakela ye, ani o b'a kibaruya ko dogonin daw la o bola minugu kalaman, a be sinsin o kan, ani a be jinew ni sitanaw diɛ jini ni bato ye min be ben o ma. Ola, o be bo o banabagato la, ani ka fen to o tun be min lala a kan ka bo tɔɔya la, o min file nin ye o ye fen lonni ye jinew ni sitanaw ya ko la ani mogo minugu be bara ke n'o ye.

A be wajibiya silamaw kan fana : k'o yere kɔɔsi ola, ani ka jɔgon ladi a toli la, ani k'i sɛme Alla kan Saniya b'A ye, ani ka dusu sabati A kan kow bee la, basi te sariya kirisiw ni fura daganinw keli la, ani furakeli doɔɔw fe minugu be fileli ke banabagato kan, ani k'a ya bana lon ni sababuw ye minugu be ye ani minugu be famu, Wa a sabatila ka bo Alla kira fe, Alla ka kisi ni nema b'A ma ko A ko:

«مَا أُنْزِلَ اللَّهُ دَاءً إِلَّا أُنْزِلَ لَهُ شِفَاءٌ، عَلِمَهُ مَنْ عَلِمَهُ، وَجَهْلَهُ مَنْ جَهْلَهُ».

«Alla ma bana si jigi fo A ka fura jigi ala, mogo

min k'a lon, o tigi k'a lon, ani mɔɔ min m'a lon, o tigi m'a lon». Ani Kira ko: Alla ka nema ni kisi b'A ma:

«لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ، فَإِذَا أُصِيبَ دَوَاءُ الدَّاءِ بَرَأَ بِإِذْنِ اللَّهِ».

«Bana bee ni a fura le, ola, ni fura benna bana ma, a be keneya Alla sago la». Ani Kira ko: Alla ka nema ni kisi b'A ma:

«عِبَادَ اللَّهِ، تَدَاوُوا وَلَا تَدَاوُوا بِحَرَامٍ».

«Alla ya jonw, a ye fura ke, a kana fura ke ni haramu ye». Wa hadisa cama be ni koro sabati.

An be Alla le dali, boɛ be A ye, A ye silamaw bee ya lahalayaw la nen o ye, ani k'o dusukunw ni o farikolow keneya ka bo ko jugu bee la, ani k'o fara jɔgon kan kandaya kan, ani A y'an ni o bee tanga lajarabiliw ma minugu be mɔɔw lafilɪ, ani ka bo sitana ni a ya mɔɔw labato ma. Ale le be se kow bee la, se te jon ye, fanga te jon na foɔ ni a kɛla ni Alla ya deme ye min ye masa korɔtani ye ani masaba.

Ani Alla ye nema ni kisi ni barika ke A ya jon ani a ya ciden an ka Nabipuma Muhamadu kan, ani A ya so mɔɔw ani A ya schabaw.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Cikan naninan:

Ka bato ke ni bid'aa wurudi ni filankafoya wurudiliw ye

Ka bo Abdul Aziz ibn Abdullah ibn Baz fe, ka taga balemaceba (.....) ma, Alla k'a bensema di a ma here bee la, Amina.

Alla ye kisi ke a kan, ani A ya hine n'a ya barika.

O kofe : A ya kitabu puman sela ne ma, -Alla ye a kanda ni A ya kandali ye- ani fen min b'a kono ko mogo dow be A ya jamana kono, minugu ka mineni ke wurudiliw la Alla ma dalilu si jigi minugu kan, o dow ye bid'aa ye, ani dow ye filankafoya ye, ani o b'o dame ka taga limaniyabagaw kuntigi ma : Ali bin Abi Talib, Alla ka dije a ma, ani a jagon gere, O be o wurudiliw kalan zikiri ke yorow la, walima misiriw kono fitiri seli kofe, k'a jate ko a be mogo madon Alla la, inaf o ya kuma: Alla hake la, Alla ya ceew, a ye an deme ni Alla ya deme ye, ani a ye ke an demebaga ye ni Alla ya deme ye. Ani inaf o ya kuma: Yaa kutubuw! ani yaa kuntigiw! a ye an jabi Yaa demebagaw an cema, ani a ye soronalidon ke Alla fe, a ya jon nin loni file, ka to a ya bon da la, ani a be siran a ya kundagala surunya je, an deme Yaa Alla kira! Mogo gere te ne fe me taga min ko, ani ne ya pinita be soro alugu le fe, alugu le ye Alla ya mogow

ye, Hamza boje kɔson, shedufilew jemɔɔ, ani an demebaga minugu be a cema, an deme Yaa Alla kira! Ani inafɔ o ya kuma: Alla, I ye kisi ke mɔɔ kan, I ka min ke sababu ye I ya se bagaya gundow boli la ani I ya hine yelenw gwelila, fɔ a kela nɔnabila ye Masaya lɔyɔɔ la, ani I yere ka gundow kalifa.

A ya pinini ka pefɔli ke fen min ye ko kura ye dina la, ani fen min ye filankafoya ye, ani ni seli be ben Imamu kɔfe min be duawu ke ni nin duawu ye, o bee lonni tun ne wa?

Jabi: Tano be Alla kelenpe ye, nema ni kisi be mɔɔ kan Nabijuma gere te min kɔfe, ani A ya so mogow ani A ya shabaw, ani mɔɔ o mɔɔ ka kanda sira tagama ni A ya kandali ye, fɔ ka se sara lon ma.

O kɔfe: I y'a lon - Alla k'i deme - ko Alla kɔɔtani ka danfenw dan, ani ka Cidenw ci, nema ni kisi b'o ma, mun na o ye Ale kelenpe bato, ani o kana foy fara A kan, ka fen gerew bee to min te Ale ye, inafɔ Ale Alla kɔɔtani ko cogo min na:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

{Ne ma jinew ni adamadenw dan foy kɔson fɔ o ye Ne bato}. [Suratu Az-zariyat : 56].

Wa bato - inafɔ a pefɔli temena cogo min na - a kɔɔ ye: ka Alla kan bato saniya be A ye ani k'A ya ciden Muhamadu kan labato; ni baraw keli ye Alla ni A ya ciden ka yamaruya ke ni minugu keli ye, ani k'i yɔɔ ma janya fen na o ka gweni ke ka bɔ minugu

ma, ni limaniya ye Alla ni A ya ciden ma, ani
 kɔnɔgweya Alla ye, ni kanu dan ye Alla ye, ani majigi
 dafani A kelenpe ye kɔrɔta b'A ye, a kana ke fɛn gere
 ye; inafɔ Alla kɔrɔtani ko cogo min na:

{وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِلَٰهَهُ...}

{ i Matigi ka yamaruya ke ko a kana foy bato fɔɔ
 Ale ...} [Suratu Al Israa: 23] O kɔrɔ ye ko: A ka
 yamaruya ni sarankanali ke ko ka A kelenpe bato,
 Ani A kɔrɔtani ko :

{الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِلَٰهَكَ نَعْبُدُ
 وَإِلَٰهَكَ نَسْتَعِينُ ۝}

{Tano be Alla ye, danfenw beε Tigi 2
 Dunya hine ni lahara hine kerekereɛni tigi 3
 Sara lon marabaga 4

An be Ile kelen le bato, an be deme jini Ile kelen
 le fε 5} [Suratu Al Fatiha: 2-5], Ola; Alla kɔrɔtani k'a
 bange nin ayaw la ko: Ale le ka kan ka bato A
 kelenpe, ani ka deme jini A kelenpe fε. Wa A
 kɔrɔtani ko:

{إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بِالْحَقِّ فَاَعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۝ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ
 الْخَالِصُ...}

{Cɛn na, An (Alla) ka kitabu jigi kana I ma ni cɛn
 ye, ola I ye Alla bato ka dina saniya A ye 2

Alla ta le ye dina gwenin ye...} [Suratu Az Zumar:
 2-3], Ani A kɔrɔtani ko :

﴿فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾

{Ola, a ye Alla wele ka dina saniya A ye, hali n'o ma diya kafiriw ye.} [Suratu Gaafir: 14], Ani A korotani ko :

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

{Ani ko misiriw ye Alla ta le ye, ola, a kana fen si wele ka fara Alla kan.} [Suratu Al Jin: 18], Wa ayaw ka ca nin korɔ nin na, o bee b'a yira ko a be wajibiya ka Alla kelenbagatiya ni bato ye.

A lonni ne ko duawu sugu bee ye bato le ye, ola; a te daga adamaden si ye a ye duawu ke mɔgo si ye ni a tigi te, ani a man kan ka deme jini walima ka deme jini geleya kow la mɔgo si fe ni a tigi te, bara kɔson ni ayaba ninugu ye, ani minugu nana o korɔ jɔgon na. Wa laada kow te don nin na ani sababu minugu bey danfen jenema min be yɔrɔ la se be minugu la, sabula o te bato ye. A be ben dalilu ani benkan la adamaden ye ka deme jini adamaden jenema fe laada kow la minugu keli se be a ye; inafɔ a ye deme jini a fe walima ka deme jini a fe geleya kow la ka a den ya tɔrɔya gen, walima a ya barakeden walima a ya wulu, ani o jɔgon gerew. Inafɔ mɔgo ye deme jini mɔgo fe min be jenemaya la, min bey fen na a se be min na, wala min tey ni sababu lonniw do ye inafɔ bataki sebeli wala o jɔgonna ko do, a ya so lɔli la, wala a ya mobili labenni na, wala o jɔgonna ko do, Ani o do ye:

adamanden ye dɛmɛ jini a tɔɔɔgonw fɛ gɛɛɛya kow la, jihadi ani kɛɛ la, ani o ɔɔɔgon gɛɛɛw. O dɔ fana ye Alla kɔɔɔtani ya kuma ye Musa ya kisa la, Alla ka nɛma ni kisi b'A ma:

{...فَاسْتَعَاثَ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ...}

{...O kɛ, mɔɔɔ min bɔla a ya jama la, o ka dɛmɛ jini a fɛ mɔɔɔ kan min bɔla a juguw la ...} [Suratu Al-Qasas: 15].

Nga ka dɛmɛ jini gɛɛɛya kow la suw fɛ, ani jinɛw ani mɛɛɛkɛw, ani yiriw ani kabakuruw: o ye filankafoya belebeleba dɔ le ye, sabula o ye fɛn kelen ne ye ni filankafo fɔɔɔw tun be min kɛ o ya jow bato la; inafɔ Uza ani Lati ani o ɔɔɔgon gɛɛɛw. Ani o cogo kelen na, ka dɛmɛ jini gɛɛɛya kow la ani ka dɛmɛ jini jɛnɛmaw fɛ, mɔɔɔw be minugu jate waliyuw ye, fɛn na min te se ka kɛ ni Alla kelenpe tɛ; inafɔ ka banabagatɔw kɛnɛya, ani ka dusukunw kanda, ani ka don Alijine na, ani ka kisi tasuma ma, ani o ɔɔɔgon gɛɛɛw.

Wa aya tɛmɛninw ani fɛn minugu nana o kɔɔɔ la ka bɔ ayaw ni hadisaw la: o bɛɛ b'a yira ko wajibi le ka dusukunw jɛsin Alla ma kow bɛɛ la, ani ka bato saniya Alla kelenpe ye; sabu jɔnw dan na ole kama, ani o yamaruya la ole la -inafɔ a tɛmena ayaw la cogo min na-, ani inafɔ a be Alla ya kuma na cogo min na:

{وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...}

{A ye Alla bato, a kana foy fara A kan ...} [Suratu An Nisaa: 36], Ani Alla ya kuma, saniya be A ye:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ...﴾

{o ma yamaruya foy la fɔɔ o ye Alla bato, ka ke kɔɔɔgweya bagaw ye Alla ye dina la...} [Suratu Al bayinah: 5], Ani Nabijuma ya kuma -Alla ka nema ni kisi b'a ma- Muaazu -Alla ma diɓena a ma- ya hadisa kɔɔɔ:

«حَقَّ اللَّهُ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوهُ وَلَا يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا».

«Alla ya hake jɔnw kan ye ko o ye A bato, ani o kana foy fara A kan». Ben kela o Hadisa keneya kan, ani Nabijuma ya kuma nema ni kisi b'A ma Ibn Masud ya hadisa kɔɔɔ, Alla ka diɓe a ma :

«مَنْ مَاتَ وَهُوَ يَدْعُو لِلَّهِ نِدًّا؛ دَخَلَ النَّارَ».

«Mɔɔɔ min sala k'a sɔɔɔ a be fen gere wele ka fara Alla kan; a be don tasuma kɔɔɔ». Bukhari y'o lakali. Wa a nana Sohuhu fila kɔɔɔ ka bɔ Ibn Abbas ya hadisa la, Alla ye diɓe o fila ma, ko Nabijuma, Alla ka nema ni kisi b'A ma, tuma min na A ka Muaazu ci Yemen, A ko a ma :

«إِنَّكَ تَأْتِي قَوْمًا أَهْلَ كِتَابٍ، فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ شَهَادَةً أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

اللَّهُ».

«I be tagala kitabu dongow jama dɔ le ma, fen fɔɔ min i be n'o wele ka taga a ma, o ye ke ka sereya ke ko tigi si tey ni Alla te». a nana fɔ cogo dɔ gere la:

«أَدْعُهُمْ إِلَى شَهَادَةٍ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ».

«I ye o wele ka sereya ke ko tigi si tey ni Alla te, ani ko Ne ye Alla ka ciden ye». A be Bukhari ya lakali cogo la :

«فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَى أَنْ يُوحِدُوا اللَّهَ».

«Fen folo ye ke i b'o wele ka taga min ma: Alla kelenbagatiya ye». A nana Sahih Muslim kano: ka bo Tariq bin Ashyam al-Ashja'i fe Alla ka dije a ma ko Nabipuma, Alla k'a nema ni kisi b'A ma, ko:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ؛ حَرَّمَ مَالُهُ وَدَمُهُ، وَحَسَابُهُ عَلَى اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ».

«Mogo o mogo k'a fo ko: Bato fen tey ni Alla te, ka kafiriya fen bee ma min be bato ni Alla te; o tigi ya nafolo ni a joli kela haramu ye, a ya kontebo be Alla le ma, Min ye masaba korotani ye». Wa hadisa ka ca min be ni koro sabati.

Wa nin Alla kelenbagatiya nin le ye Silamaya dina aslu ye, ani ale le ye dina sinisi fen ye, ale le ye kow kuntigi ye, ani faridaw bee la nafaman, ole ye kun ye jinew ni adamadenw dannu na, ani hikma cidenw bee ci la (Alla ka kisi ni nema b'O kan), inafu ayaw minugu b'o yira temena cogo min na, o do le ye Alla ya kuma ye -saniya be A ye- ko:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (٥٦)

{Ne ma jinew ni adamadenw dan foy kason fu o

ye Ne bato.} [Suratu Az zariyat: 56]. O daliluya fana
do ye: Alla Min ye masaba korotani ye- ya kuma ye :

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

{Cen na An (Alla) ka ciden do ci manton
kelenkelen bee ma, k'a fo o ye ko: «A ye Alla bato, a
ye a yere mabo Togutu la...} [Suratu An Nahli: 36],
Ani Alla ya kuma saniya ni korota b'A ye:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾

{An (Alla) ma ciden si ci I ne, fo An ye gundo siri
kana di a ma ko: «tigi si tey fo Ne, ole kason, a ye
Ne bato» 25} [Suratu Al Anbiya: 25]. Alla bope b'A
ye ko Nuhu ni Hudu ni Solihu ni Shuaybu ya ko la,
nema ni kisi be O ma, k'o ko O ya jamaw ma:

﴿...اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ...﴾

{...A ye Alla bato, tigi gere te ala Ale ko...} [Suratu
Al Aaraf: 59], Nin le ye cidenw bee ya weleli ye, inafu
aya fila temeninw k'a yira cogo min na, ani cidenw
juguw sonna a ma ko cidenw k'o yamaruya ko o ye
Alla kelenpe bato, ani ka batofen tow bato bila
minugu be bato A duguma, inafu Alla korotani ko
cogo min na Adu kaw ya kissa la, ko o k'a fo Hudu
(Alla ka kisi ni nema b'A kan) ye:

﴿...أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا...﴾

{...I nana an ma ko an ye Alla kelenpe le bato, ani
ka an faw tun be min bato toy wa?...} [Suratu Al

Ahraf : 70], Alla kɔɔtani, saniya b'A ye, ko Kurayshiw ya ko la, tuma min an ya Nabijuma Muhamadu -nema ni kisi b'A ma- k'o wele ka taga Alla kelenpe bato ma, ani ka fɛnw toy o be minugu bato A kɔ, inafɔ melekew, waliyuw, boliw, yiriw, ani o ɲɔgonnaw:

﴿أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ﴾

{Yala A ka batofɛnw kɛ Alla kelenpe le ye wa? Sika t'ala, nin ye kabako ko le ye dɛ 5} [Suratu Sɔd: 5], ani Alla ko saniya ni kɔɔta b'A ye, o ya ko la:

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَتَارْكَوْا
 ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ﴾

{O tun kela, ni a fɔla o ye ko: tigi si tey fɔɔ Alla, o b'o yereboɲɛ 35

wa o b'a fɔ ko: a fɔ, an bena an ya batofɛnw toy kumalɔnna dɔ, fatɔ dɔ kɔson wa? 36} [Suratu As-Soffat: 35-36], Wa aya cama be o kɔɔ yira.

Ka bɔ an ka kuma minugu fɔ ayaw ni hadisaw la: a be bange i ye - Alla ka demɛ kɛ ne ni i ye, ka dina famuya sɔɔɔ, ani ka dunya tigi ya hake lɔnni sɔɔɔ - ko nin duawu ni demɛ jini cogo ninugu - i ka minugu ɲɛfɔ i ya jiningali la -, o bɛɛ ye filankafoya belebeleba dɔw ye; sabu o ye bato le ye fɛn gere ye Alla kɔ, ani ka fɛnw jini suw ni mɔgɔ minugu tey fɛ, mɔgɔ si te se minugu la ni Alla kelenpe tɛ. Ani o ka jugu ka tɛmɛ fɔlɔ mɔgɔw ya filankafoya kan; sabu

ƒɔɔ mɔgɔw tun be filankafoya ke nɔgɔya wagati dɔɔn ne la, Wa geleya wagati la, o be Alla bato ni kɔnɔgweya ye; sabu o b'a lɔn ko Ale - saniya b'A ye - kelenpe le be se k'o bɔ geleya la fen gere te se, inafɔ Alla kɔɔtani ko cogo min na A ya Kitabu gwenin kɔnɔ o filankafoya ko la:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّيَهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ (١٦)

{Ni o yeleya kurun kɔnɔ, o be Alla dali ka dina saniya A kelenpe ye. Nga tuma min n'A k'o kisi ka taga gwe kan dɔɔn o be dɔ fara A kan.} [Suratu Al Ankabut: 65], ani Alla ko saniya b'A ye A be kumana o fe aya gere la:

﴿وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَهُهُ فَلَمَّا نَجَّيْنَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا﴾ (١٧)

{Ani tumana min na ni tɔɔ k'a sɔɔ baji la a be demɛ pini minugu fe o be tunun ni Ale (Alla) te. Nga tumana min na ni A k'a lakanan ka alase gwe kan, a be a kɔ don. Wa adamaden kela nɛma barika lɔnbali ye.} [Suratu Al Israa: 67].

Ni mɔgɔ dɔ ko filankafo kɔfe mɔgɔ ninugu cɛma ko: An ya lapini te ko olugu yere be demɛ ke, ani olugu yere b'an ya banabagatɔw kenɛya, walima olugu yere b'an nafa, walima olugu yere b'an tɔɔ, n'ga an ya lapini ye o ye solonali le ke Alla fe o kow la?

A jabi ye: ko a ye fɔ a ɲɛɛ ko: nin le ye kafiri fɔlow ya ganiya ani o lapini ye, o lapini tun te ko o ya batofɛnw be fɛn dan, wala ka balo di, wala ka nafa lase wala ka tɔɔ lase o yɛɛma, sabu Alla kɔɔtani ka min fɔ Kurana kɔɔ o b'o sɔsɔ, ani k'o lapini tun ye o ya soronalidon ani o ya daraja le ye, ani o y'o gɛɛ Alla kɔɔtani la, inafɔ Alla ko cogo min na saniya ni kɔɔta b'A ye:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ...﴾

{O be fɛnw bato Alla duguma minugu te tɔɔ lase o ma walima k'o nafa, ani o b'a fɔ ko: Ninugu ye an ya soronalidonbagaw ye Alla fɛ...} [Suratu Yunus: 18]• Alla k'o jabi ola ko:

﴿...قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

{...A fɔ ko: A be Alla kibaruya fɛn na A te min lɔn sankolow kɔɔ walima dugukolo kan wa? saniya b'A ye ani A kɔɔtani le ka bɔ fɛn ma o be min fara A kan} [Suratu Yunus: 18]• Alla kɔɔtani k'a gweya ko A te mɔgo si lɔn sankolo la ani dugukolo kan min be soronadonli kɛ A yɔɔ cogo min na filankafow b'a pini na; wa fɛn min bey k'o te Alla ya lɔnniya la, o fɛn tey; sabu foy te dogo Ala saniya b'A ye. Ani A kɔɔtani ko :

﴿تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٤﴾﴾

{Kitabu jigili ka bo Alla Fangatigi yoro, ani kowlabenbaga 1

{Cen na, An (Alla) ye kitabu jigi kana I ma ni cen ye, ole kɔson, i ye Alla bato ka dina saniya A ye 2

{A y'a lamɛn, bato gwenin dafani be kerɛkɛre Alla kelenpe le ye. Ani mɔgo minugu ka fɛn gerɛw ke tigiw ye k'o bato Alla duguma, (ko): An te o bato foy kɔson fɔo o ye an surunya Alla la surunyali kojugu la. Cen na, Alla be kiti ke o ce fɛn na o be sɔsɔli kela min na. Cen na, Alla te mɔgo kanda min ye ngalontigi ni kafiriba ye 3} [Suratu Az Zumar: 1-3].

Dina koro ye yan: bato ye, o ye: ka Alla kan bato ani k'a ya ciden kan labato nema ni kisi b'A ma, inafɔ a temena cogo min na -, ani minugu be don ala fana: ka duawu ke, ani ka demɛ jini geleya kow la, ani siranya, ani jigiya, ani kantigeli, ani dakan ta, inafɔ seli ani sun, Ani o jɔgonna gerɛw be don ala ka bo fɛnw la Alla ani A ya ciden ka yamaruya ke ni minugu ye. A k'a bange - saniya be A ye - ko bato be ke Ale kelenpe le ye, ani ko a be wajibiya jonw kan o ye bato kerɛkerɛya Ale ye - korɔta be A ye - ; sabu A ka yamaruya min di Nabipuma ma nema ni kisi

b'A ma ka bato kerekereya Ale ye, o ye yamaruya le ye nin manton nin denw bee ye.

O kɔfɛ Alla kɔrɔtani k'a bange kafiriw ya ko la ko:

﴿...وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى...﴾

{Ani minugu ka tigiw ke ka fara A (Alla) kan,(o ko) an t'o bato foy kɔson fɔɔ o ye an surunya Alla la surunyali kojugu la} [Suratu Az Zumar: 3]. Alla k'o jabi n'A ya kuma ye saniya b'A ye:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾

{...Cɛn na Alla be kiti tige o ni ɲɔgon cɛ o be fɔnkɔɲɔgonya la fɛn min na, cɛn na Alla te mɔgo kanda min ye ngalontigela kafiriba ye} [Suratu Az Zumar: 3], Alla saniya be A ye k'a fɔ nin ayaba nin kɔɔ: ko kafiriw ma waliyuw bato Alla duguma foy kɔson fɔɔ o y'o surunya Alla la surunyali kojugu la; wa ole ye kafiriw ya lapini ye folɔ ani bi, wa Alla kɔrɔtani k'o galontigeya n'A ya kuma ye:

﴿...إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾

{...Cɛn na Alla be kiti tige o ni ɲɔgon cɛ fɛn min na o be ɲɔgon sɔsɔ la, cɛn na Alla te mɔgo kanda min ye ngalontigela kafiriba ye} [Suratu Az zumar: 3], Alla saniya b'A ye k'o ya galon bange o ya miriya la ko o ya batofenw b'o surunya Alla la, ani A k'o

kafiriya ni fɛn sababu ye o ka filankafoya bato min
 ɲɛsin o ma. Ola; mɔɔ o mɔɔ min hakili be se ka fɛn
 woloma b'a lɔn ko filankafo fɔlɔw ya filankafoya tun
 ye ka Nabijumaw, waliyuw, yiriw, kabaw, ani
 danfɛn gerɛw ta ka kɛ soronalidonɲaw ye o ni Alla
 cɛ, Ani o ya dusukuna-siri ko o b'o mako ɲɛn ni Alla
 ya yamaruya ni A diɲɛ tɛ, -saniya be Alla ye ani A
 kɔrɔtani le-, inafɔ minisiriw be soronalidon kɛ
 masaw fɛ cogo min na, o k'A suma, -boɲɛ b'A ye-,
 masaw ni ɲɛmɔɔw ma, O ko: Inafɔ min mako be
 masa walima ɲɛmɔɔ la, a be soronalidon ɲini a fɛ
 ka tɛmɛ a ya mɔɔ kɛrɛkɛrɛninw ni a ya minisiriw
 fɛ, o cogo kelen na an fana be an gerɛ Alla la ka tɛmɛ
 A ya kiraw ni A ya waliyuw batoli fɛ. Wa o ye galon
 bɛɛ ya galon dɔ ye; sabu saniya be A ye - bɔɲɔgon tɛ
 Ala, wa A tɛ suma n'A ya danfɛnw ye, wa mɔɔ si tɛ
 soronalidon A fɛ fɔɔ n'A ka diɲɛ di soronalidon la,
 wa a tɛ diɲɛ di mɔɔ si ma fɔɔ A kelenbagatiya
 bagaw. Wa see be A ye fɛn bɛɛ kan saniya ni kɔrɔta
 b'A ye, ani A be fɛn bɛɛ lɔn, wa Ale le ye makaritigiw
 bɛɛ ya makaritigi ye. A tɛ siran foy si ɲɛ; sabu saniya
 be A ye, Ale le ye karabali masa ye A ya ɲɔnw kan, A
 b'A sago kɛ ola, A tɛ inafɔ masaw ni ɲɛmɔɔw, sabu
 olugu see tɛ fɛn bɛɛ la, olɛ kama o mako be mɔɔw
 la minugu b'o dɛmɛ kow la o see tɛ minugu la; ka bɔ
 o ya minisiriw la, o ya mɔɔ kɛrɛkɛrɛninw la, ani o
 ya sɔrɔdasiw la, inafɔ o mako be mɔɔw la fana
 minugu be fangatanw makow lase o ma o tɛ minugu

makow lon, ola, o mako be magow la minugu b'o makari jini ani k'o dije jini ka bo o ya minisiriw ni o ya mago kerekere ninw la, Wa tigi korotani boje b'A ye, Ale -saniya b'A ye-mako t'A ya danfenw si la, ani A be hine ola ka teme o bamusow kan. Ale le ye masa kiti kela ni masa tilennin ye, min be fenw bila o yowow la o ni minugu ka kan, ka keje ni A ya kolon, A ya lonni ani A ya see ye, ole la, A te daga k'A suma n'A ya danfenw ye cogo si. Ole kama Alla korotani k'a jefo A ya gafe kono ko: Filankafow tun sona a ma ko Ale le ye Danbaga ye, Balolibaga ye, Kow jenenboba ye, ani ko Ale le be pangato jabi, ka toro wili, ka jenenmaya di ani ka saya ke, ani o jogonna gerew Alla ya kewalew la saniya b'A ye. Wa cen na, keke tun be filankafow ni cidenw ce ka batoli kerekereya Alla kelenpe ye ko la, inafu Alla masaba korotani ko cogo min na:

{وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ...}

{Ni i k'o pininga ko jon le ka o dan, o bena a fo ko: Alla...} [Suratu Az Zukhruf: 87], Ani A korotani ko :

{قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ وَيُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾}

{A fo ko: Jon ne b'a garizege ka bo sankolo ni dugukolo la? Walima jon le ye menni ni yeli marabaga ye? Ani jon le be jenenman bo su la, ka su

bɔ ɲɛnɛman la, ani ɲɔn le be ko bɛɛ latigɛ? O bena a fɔ ko: Alla A fɔ ko: yala a te siran A ya jangata ɲɛ wa?} [Suratu Yunus: 31], Wa aya minugu be ni kɔɔ sabati o ka ca.

Ayaw kofoli temena kaban, minugu b'a yira ko sɔsɔli min tun be cidenw ni mantonw cɛ, o ma kɛ foy kɔson fɔɔ ka bato saniya Alla kelenpe ye, inafɔ Alla kɔɔtani ya kuma:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

{Cɛn na An (Alla) ka ciden dɔ ci manton kelenkelen bɛɛ ma, k'a fɔ o ye ko: A ye Alla bato, a y'a yɛɛ mabɔ Tɔgutu la...} [Suratu An Nahli: 36], Ani aya minugu nana o kɔɔ la. Wa Alla, saniya b'A ye, ka soronalidon ko ɲɛfɔ A ya kitabu sanuman kɔɔ yɔɔ caman na, Alla kɔɔtani ko:

﴿...مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ...﴾

{... mɔgɔ si te se ka soronadonli kɛ A yɔɔ ni A ma kɛ n'A ya diɲɛ ye ...} [Suratu Al Bakara: 255]. Ani Alla min ye masa fanga tigi ani masaba kɔɔtani ye ko:

﴿وَكَمْ مِّن مَّلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِّن بَعْدِ أَن يَأْذَنَ اللَّهُ

لِمَن يَشَاءُ وَيَرْضَى ﴿٥٦﴾﴾

{Wa mɛlɛkɛ caman be sankolow kɔɔ, o ya soronalidon te nafa kɛ foy la, fɔɔ Alla ya diɲɛ kofɛ soronalidon kɛla ye min k'A diya, ani ka diɲɛ a ma.} [Suratu An Najm: 26].

Ani Alla ko melekew mankutu la:

{...وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنَ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ}

{...Ani o te soronalidon kela si ye fɔɔ n'Alla sɔnna k'o ye soronalidon ke min ye, ani o ye siranbagaw ye Alla nesiranya kɔson} [Suratu Al Anbiya: 28]."

Wa an tigi Alla masaba kɔɔtani k'a fɔ ko A te diɲe kafiriya ma A ya jɔnw fe, n'ga A be diɲe o fe walepumanlɔn le ma, wa walepumanlɔn ye ka Ale kelenbagatiya ani ka bara ke ni A bato ye, Alla kɔɔtani ko:

{إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ...}

{Ni a kafiriyala, a y'a lɔn ko Alla ye kari бага ye ka bɔ a ma, wa A te diɲe kafiriya ma a ya jɔnw fe, wa ni a k'A kɔɔumalɔn, A be diɲe a ma a ye...} [Suratu Az-Zumar: 7].

Wa Bukhari k'a lakali a ya Sohuhu kɔɔɔ, ka bɔ Abu Hurayrata fe Alla ka diɲe a ma, a ko: Yaa Alla kira! Jon ne ka kan n'i ya soronalidon ye ka temɛ beɛ kan? A ko:

«مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَالِصًا مِنْ قَلْبِهِ».

«Mɔɔɔ o mɔɔɔ k'a fɔ ko: Laa ilaaha illa Lah, ka bɔ a dusu la ni kɔɔɔgweya ye». Walima A ko:

«مِنْ نَفْسِهِ».

«kabo a yere niikun na».

a be Sohihu kɔɔ, ka bɔ Anas fɛ, Alla ka diɲɛ a ma, ka bɔ Nabipuma fɛ Alla ka nɛma ni kisi be A ye, ko A ko:

«لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ، فَتَعَجَّلْ كُلُّ نَبِيٍّ دَعْوَتَهُ، وَإِنِّي اخْتَبَأْتُ دَعْوَتِي شَفَاعَةً لِّأُمَّتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَهِيَ تَائِلَةٌ بِإِذْنِ اللَّهِ مِنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِي لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا».

«duawu dɔ be Nabipuma bɛɛ fɛ min be jabi, Nabipuma bɛɛ kɔɔɔɔɔɔ ka a ya duawu kɛ, n'ga Ne kɔni ye n'ya duawu mara ka kɛ soronalidon ye n'ya mantɔn ye kiyama lon, a be mɔɔɔ sɔɔɔ N'ya mantɔn cɛma, ni Alla sɔɔna, min sala k'a sɔɔɔ a ma foy fara Alla kan». Wa Hadisa ka ca min be ni kɔɔ sabati.

An ka aya ni Hadisa minugu bɛɛ kofɔ, o bɛɛ b'a yira ko bato ye Alla kelenpe ya hake le ye, ani ko a daganin tɛ ka bato foy kɛ fen gere ye min te Alla ye, hali n'a kɛla Nabipumaw ye walima mɔɔɔ gerɛw, ani ko soronalidon ye Alla kɔɔɔtani ya mara ye, Inafɔ A ko cogo min na saniya b'A ye:

﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا...﴾

{A fɔ ko: soronalidon bɛɛ ye Alla le ta ye...}
[Suratu Az Zumar: 44] Mɔɔɔ si man kan ni a ye, fɔɔ n'a kɛla A ya diɲɛ kɔfɛ soronalidon бага ye, ani A ya diɲɛ kɔfɛ mɔɔɔ ma soronalidon be kɛla min ye, wa Ale saniya b'A ye, A te diɲɛ fen si ma ni A kelenbagatiya tɛ-inafɔ a tɛmɛna cogo min na-. Ka bɛn o ma: nin yɔɔɔ te filankaɔw ye soronalidon la, Alla kɔɔɔtani ka o nɛfɔ A ya kuma la:

﴿فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفْعَةُ الشَّافِعِينَ﴾

{Ola, soronalidon bagaw ya soronalidon te o nafa.} [Suratu Al-Mudasir: 48], Ani A korotani ko :

﴿...مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ﴾

{...teri te yerekuntɔɔnnaw la ani soronalidon baga min kan be labato} [Suratu Gaafir: 18].

Wa a lɔnnin ne ko ni tɔɔɔli fɔla nin cogola a lapini ye filankafoya le ye Alla ma, inafɔ Alla korotani ko cogo min:

﴿...وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

{... kafiriw le ye yerekuntɔɔnnaw ye} [Suratu Al Bakara: 254], Ani A korotani ko :

﴿...إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

{...cen na , filankafoya ye yerekuntɔɔnba ye} [Suratu Luqman: 13].

Ola, I ka fen min fɔ piningali la: sufi dɔw ya kuma misiriw kɔɔɔ ani yɔɔɔ gerɛw la ko: Alla, I ye nema ke mɔɔɔ kan I ka min ke sababu ye I ya se bagaya gundo farali la, ani I ya hine yelenw boli la, a kela nɔnabila ye Matigiya la ani I yere ya gundow kalifa. .. fo ka taga se kuma laban na.

A jabi ye k'a fɔ ko: Nin kuma nin n'a ɔɔɔonnaw ye yere karaba ni danteme kow le ye; an ya Nabijuma Muhamadu, Alla ka nema ni kisi be A ma, k'an gwen ka bɔ min ma; hadisa la Muslim ka min lakali Schihu

kɔɔ ka bɔ Abudulayi ibn Maswudu fɛ, Alla ka dipe be a ma, ko Alla ka ciden, Alla ka nɛma ni kisi be A ma, ko:

«هَلَكَ الْمُتَطَّعُونَ» قَالَهَا ثَلَاثًا.

« dantɛmɛ bagaw halaki la» A k'a fɔ sipe saba.

Imam Al-Khattabi, Alla ka hine ala, ko: «Al-Mutanatti»: o ye mɔɔ ye min b'a yere duguya fen kɔɔ, ka a yere karaba a pinini na Ahlul-Kalaam mɔɔw ya sira la, minugu be don ko la min ma nesin o ma, ka don ko la o hakili te se min ma.

Abu Sa'adat Ibnul Asir ko: Olugu ye minugu be don kuma kɔɔ ka tɛmɛ a dan kan, minugu be kuma fɔ k'a bɔ o kan jukɔɔba la, a bɔra (Al Nath) la, o min ye da sanfɛ yɔɔ ye, o kɔfɛ, o ka la mɔɔ kelenkelen bɛɛ la min be dantɛmɛ kɛ kuma fɔli ni bara keli la.

Wa ka bɛn fen ma nin Imamu fila ninugu ka min fɔ, a be gweya i ye, ani mɔɔ o mɔɔ famuya dɔnni be min na, ko ka sɔli ni salamu kɛ an ya Nabijuma ani an matigi Alla ka ciden kan, Alla ka nɛma ni kisi b'A ma nin cogo nin na; o be jate dantɛmɛ ni yere karaba ye gweni kɛla ka bɔ min ma. Min daga la silama ye nin bonda nin na, o ye k'a pini ka seli ni kisi kɛ ciden kan ka kepe ni kɛcogo sabatini ye ka bɔ A fɛ, Alla ka nɛma ni kisi b'A ma, wa wasa be ola ka bɔ fen gere ma.

A be ka bɔ ola: Bukhari ni Muslim ka min lakali Sohuhu fila kɔɔ, ka bɔ Kaeab bin Ujrata fɛ Alla ka

dipe a ma, ko Schabaw, Alla ka dipe o ma, o k'a fo ko:
Alla ya kira! Alla ka an yamaruya ko an ye seli ke I
kan; an me seli ke I kan cogo di? A ko:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

«A ko: Taa Alla! I ye soli ke Muhamadu ni
Muhamadu ka somogow kan, inafɔ I ka soli ke
Ibrahima ni Ibrahima ya somogow kan cogo min na.
Cen na, i ye tano masa ye ani I ye masaba ye, Ani I
ye here ke Muhamadu ni Muhamadu ya somogow
kan, inafɔ I ka here ke Ibrahima ni Ibrahima ya
somogow kan cogo min na. Cen na, I ye tano masa
ye ani I ye masaba ye».

Wa a be Schihu fila kɔnɔ, ka bo Abu Humaydi As-
Saeidi la, Alla ka dipe a ma, ko a ko: yaa Alla ya
ciden! an be soli ke cogo di I kan? A ko:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ،
وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

«A y'a fo ko: Alla, I ye soli ke Muhamadu ni A ya
musow ni A bonsonw kan, inafɔ i ka soli ke Ibrahima
ka somogow kan cogo min na. Ani I ye here ke
Muhamadu ni A ya musow ni A bonsonw kan, inafɔ
I ka here ke Ibrahima ya somogow kan cogo min na.
Cen na, I ye tano masa ye ani I ye masaba ye».

Wa a be Schihu Muslim kɔnɔ ka bo Abu Mas'ud

Al-Ansari la, Alla ka diƚe a ma, a ko: Bashir bin Sa'd ko: Alla ya ciden! Alla y'an yamaru ko an ye soli ke I kan; ola an be soli ke I kan cogo di? A k'a makun, o kofe A ko:

«قُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ؛ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَالسَّلَامُ كَمَا عَلِمْتُمْ».

«A y'a fo ko: Yaa Alla! soli ke Muhamadu ni Muhamadu ya somogow kan; inafɔ I ka soli ke Ibrahima ya somogow kan cogo min na, ani I ye here ke Muhamadu ni Muhamadu ya somogow kan; inafɔ I ka here ke Ibrahima ya somogow kan cogo min na danfenw cema, cen na, I ye tano masa ye ani I ye masaba ye, ani kisi, inafɔ a k'a lon cogo min na».

O kumadenw n'o jɔgonnaw ani do gerew - minugu sabatila ka bo Nabipuma fe nema ni kisi b'A ma, olugu le silama ka kan ka bara ke n'o ye a ya seli n'a ya kisi jini la Alla ka ciden kan nema ni kisi b'A ma; sabu ciden -nema ni kisi b'A ma- le k'a lon ka teme mogow bee kan fen min bennin ne k'a bara A ya hake la, inafɔ Ale le ka lon ka teme mogow bee kan cogo min na kumaden minugu ka kan ka bara A tigi ya hake la.

Nga kuma karabaninw ni kuma kuraw, ani kuma minugu korɔ be se ka sorɔ a te cen ye; inafɔ kuma minugu kofɔla piningali nin na, a te daga ka bara ke n'olugu ye; sabu yerɛdiyagoya b'o kɔnɔ, ani sabu o

be se ka jefo koro cejuguw la, k'a soro fana o be fonkorogonya ke Alla kira nema ni kisi b'a ma ya kuma sugandininw na, A ka A ya manton kanda ka taga minugu ma, k'a soro Ale le ya lonni ka bon ni danfenw bee ta ye, A ya kononagweya ka bon ka teme o bee ta kan, ani A mabola yeredyagoya la ka teme bee kan, A Matigi ya nema ni kisi bee la juman b'A kan.

Kore be nin ne ye, wa n'b'a jigi ko dalilu minugu kofola an fe Alla kelenbagatiya yereyere korofoli la, ani filankafoya yereyere, ani danfara min be filankafo folow tun be min kan, ani filankafo labanw be min kan nin bonda nin na, ani sariya solatu ke cogo jefoli Alla ya ciden kan Alla ya kisi ni nema b'A ma, ko o be ke fen ye min be cen jinina wasa ani k'a kari. Nga mago min t'a fe ka cen lon; o tigi ye tugubaga ye a nii sago le ko , Alla masaba korotani ko:

﴿فَإِنْ لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ
بَعِثْ هُدًى مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

{N'o ma I jabi, I y'a lon ko o be tugula o nii sagow le ko. Wa jon ne fili ni be ka teme mago kan min tugula a nii sago ko ni kandali te ka bo Alla fe? cen na, Alla te jama yerekun tɔɔlaw kanda.} [Suratu Al-Qasas: 50].

Ola, Alla saniya b'A ye, k'a bange nin ayaba konko ko: magow ye kulu fila ye ka jesin Alla k'A ya

Nabijuma Muhamadu -nema nikisi b'A ma- ci ni
kandali ni cen dina min ye o ma:

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque
and the Prophet's Mosque in languages

